

ΚΥΤΤΑΡΟ

Ιερισσού

www.kyttaro.eu

πολιτισμικό περιοδικό έντυπο

Τεύχος 08/2012

Κάκκαβος. Βάθρα στον Καρόλακα. [φωτογραφία του Γιάννη Γ. Βεργίνη]

"ΑΙΔΩΣ ΑΡΓΕΙΟΙ!"

Κείμενο : **ΟΛΥΜΠΙΑ ΜΑΡΙΝΟΥ**

Αγαπητοί φίλοι του «Κυττάρου»,

Θα αναρωτηθήκατε γιατί το 8^ο τεύχος του «Κυττάρου» άργησε τόσο πολύ να εκδοθεί. Θεωρούμε χρέος μας, λοιπόν, να σας εξηγήσουμε κι ελπίζουμε στην κατανόησή σας.

Στις 20 Μαρτίου 30 συμπολίτες μας έπεσαν θύματα άγριου ξυλοδαρμού από 500 «εργαζόμενους» της Εταιρείας Ελληνικός Χρυσός. Στις 25 Μαρτίου η εν λόγω εταιρεία χρησιμοποίησε τα MAT -τα οποία οφείλουν να προστατεύουν όλους τους πολίτες- για να αντιμετωπίσουν με δακρυγόνα ακόμη και γυναικόπαιδα της περιοχής, που έκαναν ειρηνική διαμαρτυρία, υπερασπιζόμενοι τη ζωή και τον τόπο τους. Το αποκορύφωμα ήταν όταν στις 30 Μαρτίου μέσα στην ίδια την Ιερισσό, βρεθήκαμε αντιμέτωποι και πάλι με τα MAT, τα οποία προσπάθησαν ανεπιτυχώς, βέβαια, να διασπάσουν τον κλοιό του πλήθους των κατοίκων, που είχαν συγκεντρωθεί μπροστά στο Δημαρχείο για να διαμαρτυρηθούν

για το εγκληματικό έργο που σχεδιάζει η Εταιρεία, να εγκαταστήσει δηλ. στην καρδιά της Χαλκιδικής, στις Σκουριές, εργοστάσιο εξόρυξης χρυσού, εργοστάσιο θανάτου.

Αξίζει να σημειωθεί ότι οι δρόμοι που οδηγούν στις Σκουριές έχουν οχυρωθεί με αγκαθωτά συρματοπλέγματα, μπάρες, ανιχνευτές κίνησης, θέαμα το οποίο αντίκρισαν οι κάτοικοι της περιοχής, όταν πήγαν να κάνουν Πρωτομαγιά, όπως κάθε χρόνο, στον Κάκκαβο.

Στις 5 Αυγούστου, μετά από την πορεία στις Σκουριές, πολίτες που έκαναν ειρηνική διαμαρτυρία, παιδιά και ανυποψίαστοι τουρίστες βρέθηκαν να αντιμετωπίζουν την προκλητική επίθεση των MAT με δακρυγόνα και πλαστικές σφαίρες, στο κέντρο της Ιερισσού.

Στις 9 Σεπτεμβρίου ισχυρές δυνάμεις των MAT συγκρούστηκαν με τους κατοίκους της περιοχής πάνω στο βουνό ΜΑΣ. Μετά την λήξη των συγκρούσεων και καθώς οι διαμαρτυρόμενοι κατά της μεταλλευτικής δραστηριότητας πολίτες επέστρεφαν, τα MAT απέκλεισαν και τα μονοπάτια

εξόδου από το βουνό. Προέβησαν μάλιστα αδιακρίτως σε τυφλές και αδικαιολόγητες προσαγωγές πολιτών, προφανώς για να μας εκφοβίσουν και να κάψουν το φρόνημά μας.

Την Κυριακή, 21 Οκτωβρίου, κατά την ειρηνική διαμαρτυρία των κατοίκων της περιοχής μας στις Σκουριές τα MAT προέβησαν σε βαρβαρότητες. Κινήγησαν τους διαδηλωτές για πολλά χιλιόμετρα, έκαναν εκτεταμένη χρήση χημικών και πλαστικών σφαιρών, κτύπησαν και τραυμάτισαν συμπολίτες μας μεγάλης ηλικίας, έσπασαν τζάμια αυτοκινήτων και έριξαν μέσα χημικά.

Αντιλαμβάνεστε, λοιπόν, ότι όταν μια κοινωνία σαν τη δική μας του Δήμου Αριστοτέλη ταράσσεται από τέτοια θλιβερά γεγονότα, οι συνέπειες είναι πολλές. Μια απ' αυτές είναι και η αδυναμία των μελών του «Κυττάρου» να λειτουργήσουμε με συνέπεια, ασχολούμενοι με το πνευματικό έργο που απαιτεί η έκδοση ενός περιοδικού, τη στιγμή που η φύση του προβλήματος που προέκυψε, καθώς και η αντιμετώπισή του απαιτούσαν να αφιερώσουμε το χρόνο, τη σκέψη και τη δραστηριότητά μας σ' αυτό.

Οι ολέθριες συνέπειες σε περίπτωση που πάρει σάρκα και οστά το αδηφάγο σχέδιο της εν λόγω εταιρείας είναι εφιάλτης για το μέλλον όλων μας: χιλιάδες στρέμματα πάτριας γης και δάσους, από μνημεία της φύσης θα μετατραπούν σε λίμνες **συνέχεια στην σελ. 3 >>**

σελ. **15** Η ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ
Κείμενο: Μαριάννα Ρίτσαρντς

Η εποχή των ιχθύων όπως την ονομάζουν πολλοί έφτασε. Είναι τα χρόνια...

σελ. **17** ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΚΑΤΟΙΚΟΥΣ ΤΗΣ ΒΟΡΕΙΑΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ
Κείμενο: Άννα Καραγιάννη

Είμαστε Έλληνες, μα το 'χουμε ξεχάσει! Μας έκαναν να το ξεχάσουμε...

σελ. **19** ΜΗ ΜΟΥ ΤΟΥΣ... ΤΑΦΟΥΣ ΤΑΡΑΤΤΕ!
Κείμενο: Ολυμπία Νασιώκα, Αρχαιολόγος

Στους χαλεπούς καιρούς που ζούμε, ένα από τα στοιχεία που μας έμεινε...

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- 1** "Αιδώς Αργείοι!"
Ολυμπία Μαρίνου
- 4** Αγάπη μου καλουκιρ'νή
να σ'είχα ντου χειμώνα
Γιάννης Π. Μαρίνος
- 5** Σαν παλιό σινεμά...
Άννα Γ. Λαγόντζου
- 6** Λαϊκά παραδοσιακά
επαγγέλματα που χάθηκαν
Αστέριος «Τσέλιους» Κεφαλάς
- 7** Η μαγική σημασία
του παρανομαστή
Αστέριος «Τσέλιους» Κεφαλάς
- 8** Μια μικρή αναφορά στα
παιδικά μας χρόνια όπως
τα ζήσαμε οι άνθρωποι
της δικιάς μου ηλικίας
Γιάννης Π. Μαρίνος
- 9** Ένας επίσκοπος Ιερισσού
έγινε πατριάρχης Μόσχας
*Αρχιμ. Χρυσόστομος Μαϊδώνης,
Πρωτοσύγκελλος-Ιεροκήρυκας Ι. Μ. Ιερισσού*
- 10** Ο γάμος της θείας μου
Αλκιβιάδης Κούμαρος
- 12** ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ
- 14** Παίζουμε;
Βασιλιάς (Κουτσό)
Σοφία Υψηλάντη
- 15** Η μεταμορφωτική αλλαγή
από ένα σαθρό
σύστημα στην αυγή
ενός νέου κόσμου!
Μαριάννα Ρίτσαρντς
- 16** Το πέτρινο γεφύρι
Κώστας Υψηλάντης
- 17** Προς τους κατοίκους της
Βόρειας Χαλκιδικής
Άννα Καραγιάννη
- 17** Οικονομική κρίση – μια
νέα τάξη πραγμάτων – μια
νέα τάξη πολιτών...
Μαρία Λαγόντζου
- 18** Οι Κάτοικοι της Λαδιάβας
Ιωάννης Β. Καραδήμος
- 19** Μη μου τους ...
τάφους τάραττε!
Ολυμπία Νασιώκα, Αρχαιολόγος
- 19** 19 Μαΐου ημέρα μνήμης της
γενοκτονίας του ποντιακού
ελληνισμού 353.000
ψυχές ζητούν δικαίωση
Κυριάκος Κεσκεσιάδης
- 20** Η δρυς – Η οξιά...
και η παράνομη
υλοτομία τους
Βιβή Λεμπίδα
- 22** Η μαμά και ο μπαμπάς
μου χώρισαν
Ειρήνη Κορδερά, Ψυχολόγος
- 23** Ζυγούρι με χοντρά
μακαρόνια
Δημήτριος Χρυσούλης
- 23** Κουραχάνια της Ιερισσού
τ' Λάκη τ' Θύμκα

Ιδιοκτήτης:

Ομάδα «Κύτταρο»
του πολιτιστικού συλλόγου Ιερισσού «Κλειγένης»

Εκδότες:

Γιάννης Βεργίνης
Χρήστος Καραστέργιος

Συντακτική ομάδα:

Γιάννης Βεργίνης
Χρήστος Καραστέργιος
Γιώργος Κασκέτης
Ειρήνη Κορδερά
Βιβή Λεμπίδα
Ολυμπία Μαρίνου
Δημήτρης Χρυσούλης

Δημιουργικό - Σελιδοποίηση:

Γιάννης Βεργίνης

Ομάδα Φωτογραφιών:

Χρήστος Καραστέργιος
Ειρήνη Κορδερά
Ολυμπία Μαρίνου
Σοφία Υψηλάντη
Δημήτρης Χρυσούλης

Φιλολογική επιμέλεια ύλης:

Βασίλης Καλαϊτζής
Γίτσα Κουτσούπη
Άννα Λαγόντζου
Μαρία Λαγόντζου
Ολυμπία Μαρίνου

ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ

www.kyttaro.eu

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Διεύθυνση:

Ομάδα «Κύτταρο»
Πολιτιστικός σύλλογος Ιερισσού «Κλειγένης»
63075 Ιερισσός Χαλκιδικής

Τηλέφωνα:

6972318456 Γίτσα Κουτσούπη
6944769605 Άννα Λαγόντζου
6973041947 Κώστας Υψηλάντης
6979650849 Δημήτρης Χρυσούλης

Telefax:

23770 21003

e-mail:

magazin@kyttaro.eu

ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ

Ομάδα Διαφημίσεων:

6973041947 Κώστας Υψηλάντης
6979650849 Δημήτρης Χρυσούλης

* Τετράδραχμο (17.14 γρ.) της αρχαίας Ακάνθου, χρονολογείται στα 430-390 π.Χ.

Η Ιερισσός και τα τραγούδια της

Το ισχυρότερο στοιχείο ταυτότητας της πολιτιστικής μας κληρονομιάς είναι τα τραγούδια μας, τα οποία διατηρούν μεγάλη μουσική και φιλολογική αξία.

Τα τρία CD, στα οποία είναι ηχογραφημένα πενήντα οκτώ τραγούδια της Ιερισσού, μπορεί κανείς να τα προμηθευτεί από τον κύριο Δημήτρη Χρυσούλη, στο τηλέφωνο 6979650849.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ

Το περιοδικό μας ενίσχυσαν οικονομικά:

Κυριάκος Κεσκεσιάδης, Δημήτρης Παλιούρας, Σύλλογος ποντίων και φίλων, Δήμου Σταγειρών-Ακάνθου, «Ακρίτες του Άθω», Μορφωτικός Πολιτιστικός Σύλλογος «Ιερισσιωτών Θεσσαλονίκης»

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Ο Πολιτιστικός Σύλλογος Ιερισσού "Κλειγένης" ευχαριστεί την κυρία Πηγή Ζάπρη, η οποία έχοντας σαν πρότυπο τη μητέρα της Κατίνα Κόμνου, μια γυναίκα που πρόσφερε με την καρδιά της στα παραδοσιακά δρώμενα της Ιερισσού και την παραδοσιακή χορωδία, με απόλυτη χαρά και ενθουσιασμό δέχθηκε να δωρίσει τη στολή της μητέρας της, μόλις της ζητήθηκε από μέλος του συλλόγου. Γνωρίζοντας πολύ καλά η ίδια, αλλά και όλοι μας ότι όταν έχεις κάτι και το χρησιμοποιείς με αξιοπρέπεια είναι πολύ πιο σημαντικό από να το έχεις στη ντουλάπα σου. Η στολή της κυρίας

Η ομάδα του "Κυττάρου" ευχαριστεί για το φωτογραφικό υλικό, που μας παρέδωσαν οι: Βάσω Βαρβαρέσου, Ρούλα Βεργίνη, Ελένη Δάλλα, Πηγή Ζάπρη, Πώργος Καραμασαλής, Ζωή Κόνσουλα, Γιάννης Κόνσουλας, Γιάννης Μαρίνος, Μαρίκα Μπίκα, Νικολέτα Ξιτσούδα, Κωνσταντίνος Παγώνης, Κωνσταντίνος Πάνου, Λάκης Παντελής, Νίκος Παπακωνσταντίνου, Ευγενία Ρωσίδου, Χρήστος Πασχαλίδης, Ελένη Στρούνη.

Κατίνας θα αξιοποιηθεί από το χορευτικό τμήμα του "Κλειγένη". Πραγματικά όποια κι αν φοράει τη στολή αυτή θα νοιώθει υπερήφανη, αφού στο παρελθόν τη φορούσε ένα από τα αηδόνια της Ιερισσού. Ποιος είναι αυτός που δεν θυμάται τη γνήσια παραδοσιακή φωνή της. Ελπίζουμε να παραδειγματιστούν κι άλλες γυναίκες από την προσφορά της οικογένειας Κόμνου και να μπορέσει ο Σύλλογος να συγκεντρώσει όσες το δυνατόν περισσότερες στολές. Επίσης ευχαριστεί τον κύριο Σακελλάρη Χριστόδουλο για την προσφορά υφασμάτων που έκανε προς τον σύλλογό μας.

Εις μνήμην

Ο πολιτιστικός σύλλογος Ιερισσού "Κλειγένης" εγκαινιάζει μια νέα μορφή στήριξης για να φέρει σε πέρας συγκεκριμένες δράσεις και έργα. Ξεκινάει από την προσπάθεια ανανέωσης και δημιουργίας νέων τοπικών στολών για το χορευτικό μας συγκρότημα. Έτσι απευθύνεται –μέσω του Κυττάρου- στους συμπατριώτες μας που θέλουν να σωθεί και

να συνεχιστεί αυτή η παράδοση (άλλωστε ο χορός και το τραγούδι, μαζί με το ορκίνι, είναι στο "κυτόταρό" μας) και τους ζητάει να συνεισφέρουν ό,τι μπορούν (φασούλι το φασούλι γεμίζει το σακούλι). Στην μνήμη λοιπόν των αγαπημένων μας προσώπων που έφυγαν, ας προσφέρουμε τον οβολό μας, για να φτιαχτούν οι στολές του χορευτικού. • Μπορείτε να καταθέσετε την συνεισφορά σας στον παρακάτω τραπεζικό λογαριασμό της Α.Τ.Ε.:

43404003025640.

• Μπορείτε να την δώσετε στην Ταμία του Κλειγένη, την Μελαχρινή Λιάκου (τηλ. 6981445663).

Η Γεωργία Μαρίνου προσφέρει 50 € στη μνήμη της μητέρας της.

Ο Δημήτρης Τζαναλέας προσφέρει 50 € στη μνήμη της μητέρας του.

» συνέχεια από τη σελ. 1

τοξικών αποβλήτων. Λίμνες τελμάτων αντί για το νερό του Κάκκαβου. Μολυσμένος αέρας αντί του μοσχομυρισμένου, που έρχεται απ' το βουνό μας. Κυάνιο και αρσενικό αντί για τη δροσιά των δέντρων και της θάλασσας. Χιλιάδες επαγγέλματα χαμένα σε μία κατεξοχήν τουριστική περιοχή, για λίγες πρόσκαιρες θέσεις «εργασίας» -αν μπορεί κανείς να χαρακτηρίσει εργασία τη συμμετοχή ανθρώπων στην καταστροφή του ίδιου τους του τόπου, της γης τους, του μέλλοντος των παιδιών τους! Τοξικά καρκινογόνα απόβλητα ενάντια στους υλοτόμους, τους ψαράδες, τους οικοδόμους, τους μαγαζάτορες, τους αγρότες, τους παλαιστές της ζωής. Ενάντια στην ίδια τη ζωή!

ΚΑΙ όλα αυτά γιατί; Για να καρπωθούν κέρδη ξένα συμφέροντα, αφήνοντας στον ελληνικό λαό και στους ντόπιους κατοίκους την ερήμωση και θάνατο. Ο αρχηγός των Ινδιάνων γύρω στα 1855 έγραψε στην απάντηση του προς τον πρόεδρο των Η.Π.Α. Φραγκλίνο Πηρς, όταν ο τελευταίος του ζήτησε να πουλήσουν τη γη στους λευκούς, κάτι που νομίζω ταιριάζει απόλυτα και στη δική μας περίπτωση.

Έγραφε, λοιπόν, ο Ινδιάνος αρχηγός: «Ξέρουμε πως ο λευκός δεν καταλαβαίνει τους τρόπους μας. Τα μέρη της γης, το ένα με το άλλο, δεν κάνουν γι' αυτόν διαφορά, γιατί είναι ένας ξένος που φτάνει τη νύχτα και παίρνει από τη γη όλα όσα του χρειάζονται. Η γη δεν είναι αδερφός του, αλλά εχθρός που πρέπει να τον κατακτήσει, και αφού τον κατακτήσει, πηγαίνει παρακάτω. Με το ταμάχι που έχει θα καταπιεί τη γη και θα αφήσει πίσω του μια έρημο...». Την ίδια έρημο που θα

αφήσει πίσω της και η Εταιρεία.

Υπάρχει, βέβαια, το πρόσχημα της οικονομικής κρίσης. Μήπως όμως η κρίση δεν χτύπησε τους πάντες; Μήπως δεν χτύπησε και συνεχίζει να χτυπά αλύπητα όλους μας; Οι άνεργοι, τα παιδιά, οι άνθρωποι του μεροκάματου, οι βιοπαλαιστές που αγωνίζονται και αντέχουν χωρίς να πουλούν σπιθαμή της ψυχής τους σ' αυτό που λέγεται «συμφέρον», «βόλεμα», «εύκολη δουλειά», και «προσωρινό κέρδος» δεν έχουν άραγε πληγεί από την κρίση;

Ευτυχώς, οι χιλιάδες των κατοίκων, εκτός από ελάχιστους, αντέχουν και θα αντέχουν για όσο χρειαστεί. Μήπως όλοι αυτοί οι χιλιάδες άνθρωποι όλων των κοινωνικών στρωμάτων, όλων των ηλικιών, άνθρωποι κάθε μορφωτικού επιπέδου δεν έχουν άραγε πληγεί από την κρίση και την ένδεια της εποχής;

Ας μη γελιόμαστε. Απλά έχουμε επιλέξει το δύσκολο δρόμο, το δρόμο της υπομονής, του αγώνα, της βιοπάλης, της υπεράσπισης της ψυχής, των ιδανικών του τόπου μας, του μέλλοντός μας και αξιών όπως η ελευθερία και η αξιοπρέπεια, η αλληλεγγύη και το πάθος για ζωή στον τόπο μας. Γιατί αυτά τα πράγματα ούτε τιμή έχουν για μας, ούτε είναι αντικείμενα διαπραγμάτευσης που ξεπουλιούνται με «δικαιολογία» τις ομολογουμένως δύσκολες στιγμές, που ΟΛΟΙ οι Έλληνες ζούμε. Γιατί και στα δύσκολα μάθαμε να αντέχουμε, να παλεύουμε και να χαμογελάμε... χωρίς να ξεπουλάμε τίποτα. Ούτε τόπο, ούτε ψυχή, ούτε συνείδηση. Τέτοια ράτσα είμαστε!

ΧΡΥΣΟΣ για μας είμαστε ΕΜΕΙΣ, τα παιδιά μας,

το ιερό χώμα όπου γεννηθήκαμε και επιλέξαμε να ζήσουμε μέχρι την τελευταία πνοή μας. ΧΡΥΣΟΣ για τους χιλιάδες κατοίκους της Χαλκιδικής είναι ο αέρας που αναπνέουμε, το νερό που πίνουμε, η θάλασσα και το χώμα που μας τρέφει. Τίποτε άλλο! Η ψυχή όλων μας βρίσκεται σε κάθε χιλιοστό γης, σε κάθε σταγόνα νερού, σε κάθε πνοή του αέρα αυτού του τόπου. Και την ψυχή μας δεν την πουλάμε... Όσο δύσκολες κι αν είναι οι μέρες που ξημερώνουν.

Καμία κρατική καταστολή, καμία «άνωθεν επιβαλλόμενη απειλή», κανένα ψευδοδίλημμα, κανένα οργανωμένο σχέδιο, καμία προσπάθεια διάσπασης του κοινωνικού ιστού της περιοχής μας δεν μπορεί να υπερνικήσει το ένστικτο της επιβίωσης χιλιάδων ανθρώπων. Ανθρώπων που έμαθαν να ζουν και να αναπνέουν δεμένοι «ψυχή τε και σώματι» μ' αυτό τον μοναδικό τόπο, που οι ίδιοι που θέλουν να τον ξεπουλήσουν τον έχουν χαρακτηρίσει ως «περιοχή απείρου κάλλους».

Οι χιλιάδες κάτοικοι της περιοχής που γέννησε έναν Αριστοτέλη, ο οποίος μας δίδαξε ότι ο άνθρωπος πρέπει να ζει σαν «άνθρωπος» με τη βαθύτερη έννοια της λέξης και με ελεύθερη βούληση να γίνεται κύριος της μοίρας του, δημιουργώντας πνευματικές και ηθικές συνθήκες αρμόζουσες στην ανθρώπινη ουσία, είμαστε αποφασισμένοι να φανούμε δυνατοί σ' αυτόν τον αγώνα για να διατηρήσουμε «την ισορροπία που εξασφαλίζει ένα δίκαιο περιβάλλον και που απ' αυτήν εξαρτάται όχι μόνο η ευτυχία του ατόμου, αλλά η ευτυχία του συνόλου» σύμφωνα με τον μεγάλο Σταγειρίτη Δάσκαλο. ■

“ΑΓΑΠΗ ΜΟΥ ΚΑΛΟΥΚΙΡ’ΝΗ ΝΑ Σ’ ΕΙΧΑ ΝΤΟΥ ΧΕΙΜΩΝΑ”

Κείμενο : ΓΙΑΝΝΗΣ Π. ΜΑΡΙΝΟΣ

Η ιδέα να ηχογραφηθούν τα τραγούδια μας, ήταν του αείμνηστου Περικλή Βεργίνη. Σε μια συνάντησή του με τον επίσης αείμνηστο Τάκη Σαμαρά - φίλο του κολλητό- ο οποίος, ήταν συνεργάτης του τηλεοπτικού σταθμού Θεσ/νίκης ως καλλιτεχνικός Δ/ντής που παρουσίαζε το πρόγραμμα παραδοσιακής μουσικής και τραγουδούσε και ο ίδιος, έριξε στον Τάκη την ιδέα για την ηχογράφιση των τραγουδιών μας.

Ο Τάκης του υποσχέθηκε ότι θα προωθήσει το θέμα στο Διοικητικό συμβούλιο του Σταθμού και θα τον ενημερώσει σχετικά. Από τη συνάντησή τους αυτή πέρασε αρκετός καιρός και το 1968, όταν ήταν δήμαρχος ο Τάσος Πολίτης διορισμένος από τη Νομαρχία, πήρε τηλέφωνο το δήμαρχο ο Σαμαράς και τον ενημέρωσε ότι πήρε την έγκριση για την ηχογράφιση, προσδιορίζοντας επιπλέον και την ημερομηνία αφίξεως του τηλεοπτικού συνεργείου, με τον ίδιο και τους μουσικούς που θα έκαναν όλη τη δουλειά της ηχογράφησης.

Ο Δήμαρχος μετά την τηλεφωνική επικοινωνία του με τον Σαμαρά, με κάλεσε στο γραφείο του και αφού μ’ ενημέρωσε για τα λεχθέντα μεταξύ τους, μου έδωσε την εντολή να φροντίσω για το συντονισμό και την όλη διαδικασία σε ό,τι είχε σχέση με τους τραγουδιστές που θα συμμετείχαν στην ηχογράφιση και για τις περαιτέρω επιμέρους ενέργειες που αφορούσαν το δῆμο.

Έτσι ένα μεγάλο μέρος της όλης διαδικασίας έπεφτε στι δικές μου ενέργειες. Αμέσως η πρώτη μου δουλειά ήταν να ειδοποιήσω ένα – ένα τα μέλη της χορωδίας και αυτούς που γνώριζα ότι θα εκτελούσαν τα αργά καθιστικά τραγούδια.

Όταν αφίχθηκε το τηλεοπτικό συνεργείο με

όλους τους παράγοντες και τον Σαμαρά, η πρώτη τους δουλειά ήταν να γίνει η επιλογή του χώρου που θα πραγματοποιούνταν η ηχογράφιση. Τόσο ο ηχολήπτης όσο και το τηλεοπτικό συνεργείο, αφού τους υποδείξαμε δυο τρεις χώρους, τελικά κατέληξαν η ηχογράφιση να γίνει στο «Τολ» που είχε χρησιμοποιηθεί παλαιότερα ως λειτουργικός ναός, όταν γινόταν η κατασκευή ανέγερσης του καθεδρικού ναού της Παναγίας.

Με την άφιξη του συνεργείου, ήταν όλα έτοιμα και άρχισε αμέσως να υλοποιείται αυτό το μεγάλο εγχείρημα. Χρησιμοποιήθηκαν οι μουσικοί, οι οποίοι ήταν και ίδιοι συνεργάτες του σταθμού: Ο Μανώλης Παπαγεωργίου ένας από τους καλύτερους κλαρινίστες που ανέδειξε η Μακεδονία, ο Γιάννης Κάκκαλος που έπαιζε λαούτο και ο ίδιος μεγάλο ταλέντο και ο ηχολήπτης του σταθμού Παναγιώτης Ταλαντόπουλος. Στη λεζάντα της φωτογραφίας, αναφέρονται τα άτομα της χορωδίας. Πρέπει να αναφέρουμε επίσης ότι τα τραγούδια τα καθιστικά της τάβλας, τα απέδωσαν οι: Στέργιος Γκατζώνης, Γιώργος Μήτρος-Καραμήτσος, Κων/τίνος Δημητρακούδας-Καρτσιώτας, Γιάννης Μαρίνος, Γιώργος Τζιτζιος, Βέτα Χασάπη, Μαρίκα Γκαγκούτσα, Ελένη Μανωλούδα και η Μαρία Δ. Καραδήμου.

Δεν πρέπει να παραλείψω να αναφέρω ότι στην επιλογή των τραγουδιών που ηχογραφήθηκαν με βοήθησε τα μέγιστα ο αείμνηστος πεθερός μου Νικόλαος Κουτσογιώργης.

Δράττομαι της ευκαιρίας, με λίγα λόγια, να αναφερθώ και σ’ αυτούς που υπήρξαν οι συντελεστές της όλης διαδικασίας να απομαγνητοφωνηθούν και να γίνουν CD 58 από 100 περίπου τραγούδια που ηχογραφήθηκαν.

Το καλοκαίρι του 1999, ήλθε από τη Θεσ/νίκη όπου διαμένει μονίμως ο συμπατριώτης μας Γεώργιος Κόκκινος, ο οποίος μου είπε ότι από κάποιους ανθρώπους ρίχτηκε η ιδέα να γραφούν σε

CD τραγούδια Ιερισιώτικα με τη χορωδία. Μάλιστα συμπλήρωσε ότι βρέθηκαν και οι χορηγοί της δαπάνης. Επιπλέον με ενημέρωσε ότι έψαξαν στη Θεσ/νίκη μουσικούς προκειμένου να γίνει σωστή δουλειά αλλά, τα χρήματα που ζητούσαν δεν ήταν δυνατό να βρεθούν.

Εγώ, είχα υπόψη μου, έναν κλαρινίστα, ο οποίος στο πανηγύρι της Παναγίας, με την κομπανία του έβγαλε το πρόγραμμα της γιορτής και ξετρέλανε τους πανηγυριώτες με το κλαρίνο του. Επειδή είχα υπόψη μου ότι ο ίδιος ερχόταν και στη Λαϊκή αγορά, που πραγματοποιείται στο δῆμο μας, υποσχέθηκα στον Γιώργο ότι θα φροντίσω να έλλω σε επαφή με τον κλαρινίστα, προκειμένου να μου πει αν μπορεί να μας καλύψει με την κομπανία του.

Το αποτέλεσμα ήταν ότι αυτός ο κύριος είπε, ότι επειδή θα έπρεπε να κάνει πολλές πρόβες με τη χορωδία, και να έρχεται στην Ιερισσό τουλάχιστο τρεις φορές την εβδομάδα για πρόβα, ζήτησε ημερήσια αποζημίωση τριών χιλιάδων δραχμών.

Ο Γιώργος με τον οποίο ήλθα σε τηλεφωνική επικοινωνία και του είπα τα αναφερόμενα, απέκλεισε κάθε συζήτηση για το θέμα. Εν τω μεταξύ, επειδή εγώ ήξερα ότι υπάρχουν οι κασέτες με τα τραγούδια που ηχογραφήσαμε το 1968, γιατί εγώ προσωπικά υπήρξα ο φύλακας άγγελός τους, του το έκανα γνωστό, και ο Γιώργος μου είπε θα το συζητήσει το θέμα με τους υπόλοιπους και θα μου απαντήσει.

Ύστερα από λίγες μέρες βρεθήκαμε με το Γιώργο Τσιριγώτη, ο οποίος συμμετείχε και ο ίδιος και ενδιαφερόταν για το θέμα, και στη συζήτηση που κάναμε, μου είπε να του δώσω τις κασέτες να τις δείξει στον άνθρωπο που θα έκανε τα CD. Επίσης τον είχα ενημερώσει, ότι η ηχογράφιση έγινε πριν από τριάντα ένα χρόνια και ενδεχομένως να έχουν αλλοιωθεί τα τραγούδια.

Αυτή είναι η όλη ιστορία με τα CD. Τα υπόλοιπα είναι γνωστά. ■

Στη φωτογραφία, καθήμενοι από αριστερά, Αναστάσιος Πολίτης Δήμαρχος, με το κλαρίνο Μανώλης Παπαγεωργίου, δίπλα αριστερά του ο Παναγιώτης Ταλαντόπουλος ηχολήπτης, στο μέσον της φωτογραφίας ο Τάκης Σαμαράς. Όρθιες από αριστερά Νίκη Χαλέβα, Βάσω Λιάλιου, Ρούλα Σακελλαρίου, Αρσινόη Γκαγκούτσα, με τα γυαλιά η Μαρίκα Γκαγκούτσα, Μαρίκα Σφουριστού, Γιάννης Μαρίνος, Στέργιος Γκατζώνης, Ελένη Μανωλούδα, Γιάννης Ζέκιος, καθήμενοι, Γιώργος Μήτρος-Καραμήτσος, (αυτός που σλουέτι), Κων/τίνος Δημητρακούδας-Καρτσιώτας), Θεόδωρος Ζέκιος, Γιώργος Τζιτζιος, Μαρία Γιώργου, Γιάννης Μίγδης, (άγνωστη), Λένα Βεργίνη, Βέτα Ψέμμα, Βασιλεία Καμπάνη και Βασιλεία Κόμσουλα. (Φωτ.1968). [φωτογραφία του Γιάννη Π. Μαρίνου]

Σαν παλιό σινεμά...

Κείμενο : ANNA Γ. ΛΑΓΟΝΤΖΟΥ

«Σαν παλιό σινεμά...» ακούω τα λόγια του τραγουδιού στο ραδιόφωνο και οι σκέψεις μου γυρνούν ασυναίσθητα πίσω, χρόνια πριν, σε παραστάσεις καλά φυλαγμένες στη μακρόχρονη μνήμη μου...

Καθώς βιώνω τη σκληρή πραγματικότητα των σύγχρονων καιρών που θεωρώ ότι ζούμε όλοι, δεν είναι λίγες οι φορές που συλλαμβάνω τον εαυτό μου να προσπαθεί να βρει τρόπους διαφυγής, καταφεύγοντας ακόμα και στις παλιές ανέμελες στιγμές των παιδικών μου χρόνων... Έτσι – ω του θαύματος! – η ασφάλεια και η ανεμελιά που με κατακλύζουν λειτουργούν σαν ασφαλιστικές δικλείδες, σαν όαση και προσωρινό βάλσαμο στη ψυχή.

Ιερισσός, γύρω στη δεκαετία του '70 και το σινεμά στην πλατεία βρίσκονταν στις δόξες του... Στη σκοτεινή του αίθουσα καταφεύγαμε παρέες παρέες, μικροί και μεγάλοι, μετά τα κοπιαστικά πήγαινε – έλα της βόλτας, κυρίως τα Σαββατοκύριακα.

Η βόλτα... Άλλη συνήθεια της εποχής, που χάθηκε κι αυτή στο πέρασμα του καιρού. Η συχνή κυκλοφορία και η σύγχρονοι εναλλακτικοί τρόποι διασκέδασης, έβαλαν τέρμα σ' αυτά που εμείς οι κάπως παλιότεροι είχαμε συνδέσει με τη ψυχαγωγία.

Αλλά ας ξαναγυρίσουμε στα του σινεμά... Με τραγούδια από το ρεπερτόριο Καζαντζίδη – Μαρινέλας και άλλων τραγουδιστών που μεσουρανούσαν τότε, τα μεγάφωνα του προειδοποιούσαν ότι σε λίγο θα ξεκινούσε η προβολή της ταινίας.

Εφοδιασμένοι με τον απαραίτητο πασατέμπο ή τα φυστίκια στο χωνάκι από εφημερίδα, που προμηθευόμασταν από το περίπτερο του Μπάμπλα – Γιάννη, φθάναμε στο Ταμείο για την αγορά του εισιτηρίου...

Αν και η παρακολούθηση κινηματογραφικών ταινιών ήταν απαγορευτική για τους μαθητές εκείνα τα χρόνια, δεν ήταν λίγες οι φορές που περνούσαμε κρυφά το κατώφλι του.

Όσο για την αίθουσα προβολής; Τις πρώτες σειρές των ξύλινων καθισμάτων που ανοιγόκλειναν, κάθονταν πάντα οι μικρές ηλικίες... Οι μεγαλύτεροι περιοριζόνταν στις μεσαίες και τελευταίες σειρές. Πολλές φορές μάλιστα οι διάδρομοι πλημμύριζαν από όρθιους θεατές, παρόλο που συνήθως υπήρχε και δεύτερη προβολή.

Εκεί λοιπόν, και κάτω από το βλέμμα των διάσημων αστέρων του κινηματογράφου, που οι τεράστιες φωτογραφίες μέσα σε κορνίζες δέσποζαν στους παλιούς τοίχους της αίθουσας, (βλ. Σοφία Λώρεν, Μπαρντ κλπ.), παρακολουθούσαμε ό,τι είχε να προσφέρει η κινηματογραφική παραγωγή της εποχής. Ήταν τότε που ο ελληνικός αλλά και ο αμερικανικός κινηματογράφος βρίσκονταν στις δόξες του. Κωμωδίες, δραματικές ταινίες, περιπέτειες, καουμπόικα, φιλμ νουάρ και ταινίες ιστορικού περιεχομένου μας ταξίδεψαν πάμπολλες φορές στη σκοτεινή του αίθουσα...

Πριν ξεκινήσει η ταινία προβάλλονταν πάντα

τα «Επίκαιρα». Ασπρόμαυρα πάντα, ήταν κάτι σαν προπομπός των σημερινών τηλεοπτικών ειδήσεων εγχώριων και διεθνών.

Όλοι μαζί μοιραζόμασταν τη χαρά της φυγής από την καθημερινότητα, ενώ ο μόνος ήχος που παρεμβάλλονταν, ανάμεσα στη φωνή των ηθοποιών και στους θεατές, ήταν αυτός ο χαρακτηριστικός από το ξεφλούδισμα του πασατέμπου καθώς τα υπολείμματά του έπεφταν ασυλλόγιστα στο δάπεδο. Όσο για περιβαλλοντική συνείδηση ούτε γίνονταν λόγος την εποχή εκείνη!

Όταν τελείωνε η προβολή – και για την αποφυγή συνωστισμού – άνοιγε και η έξοδος κινδύνου που βρίσκονταν πλάι στην κύρια είσοδο. Όταν βγαίναμε από την αίθουσα και γυρνούσαμε στο σπίτι, συζητούσαμε τι μας άρεσε, τι μας συγκίνησε αλλά και τι μας προβλημάτισε από το έργο... Όλη αυτή η διαδικασία είχε μια ξεχωριστή μαγεία, σε

συνήθειες είχε έρθει οριστικά και αμετάκλητα. Το σινεμά δεν άργησε να βάλει λουκέτο και οι φωτογραφίες που διαφημίζουν τις ταινίες «ΠΡΟΣΕΧΩΣ» να κατεβούν από την πρόσοψή του.

Περνώντας σήμερα μπροστά από το ίδιο κτίριο, τίποτα μα τίποτα δε θυμίζει κάτι από τα παλιά... Ο πανδαμάτωρ χρόνος έχει αλλάξει τα πάντα... Όχι όμως κι αυτά που ζήσαμε τότε και που είναι οι καλά φυλαγμένες μνήμες μας στο ντουλαπάκι του μυαλού μας.

Πολύ αργότερα, εκεί γύρω στο '90 με '95, ένα θερινό σινεμά άνοιξε τις πόρτες του για κάποια χρόνια, κοντά στην παραλία της Ιερισσού. Δυστυχώς και ο βίος αυτής της όμορφης προσπάθειας ήταν μικρός, καθώς διάφορες δυσκολίες εμπόδισαν τη συνέχεια της λειτουργίας του. Έτσι και πάλι αυτός ο εναλλακτικός τρόπος διασκέδασης σταμάτησε να υπάρχει.

1971, το πάρκο της Ιερισσού, το Δημαρχείο στον πρώτο όροφο και στο ισόγειο ο κινηματογράφος. [φωτογραφία της Βάσως Βαρβαρέσου]

μια εποχή όπου η ψυχή μας διψούσε για παραστάσεις και ερεθίσματα, για μια φυγή από την πεζή πραγματικότητα.

Επειδή όμως τίποτα ωραίο δεν κρατάει για πάντα, κάποια στιγμή ήρθε το τέλος εποχής και για το σινεμά, που όλοι αγαπήσαμε... Μπαίνοντας στη δεκαετία του '80 κάθε σπίτι πια στην Ιερισσό είχε αποκτήσει τη δική του τηλεόραση. Η τεχνολογική πρόοδος είχε αγγίξει και τη δική μας μικρή κοινωνία. Έτσι κλείσαμε τις πόρτες, ανοίξαμε την τηλεόρασή μας και αρχίσαμε να διασκεδάσουμε με ό,τι είχε να μας προσφέρει τότε η ΕΡΤ και η ΥΕΝΕΔ, τα δυο μοναδικά κανάλια για τότε.

Βάλαμε τέρμα στην ομαδική ψυχαγωγία, φορέσαμε τις πιτζάμες μας και καθίσαμε αναπαυτικά στον καναπέ... Η αλλαγή στις ψυχαγωγικές μας

Η τηλεόραση που μεσουράνησε όλα αυτά τα χρόνια, έχει προσφέρει πολύ λίγα σε ό,τι αφορά την προβολή ποιοτικών ταινιών. Οι βιντεοταινίες και τα DVD ήρθαν να καλύψουν το κενό. Η πρόσβαση σε ταινίες της αρεσκείας μας – μέσω διαδικτύου – είναι μια καλά λύση... Όμως καμιά οθόνη υπολογιστή και κανένα home – cinema δε θα μπορέσει ποτέ να αντικαταστήσει την αίσθηση του να μοιράζεσαι και να ταξιδεύεις, συντροφιά με πολλούς άλλους, στη μαγεία της μεγάλης οθόνης...

Δεν πρέπει άλλωστε να ξεχνάμε ότι «σινεμά» σημαίνει πολιτισμός και διαμόρφωση κουλτούρας και κοινές εμπειρίες... Θέλω να πιστεύω ότι ίσως κάποτε βρεθούμε ξανά στο ίδιο έργο θεατές, σε χειμερινό ή θερινό, με πασατέμπο ή χωρίς, αλλά πάντα έτοιμοι για καινούριες συγκινήσεις. ■

ΛΑΪΚΑ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ ΠΟΥ ΧΑΘΗΚΑΝ

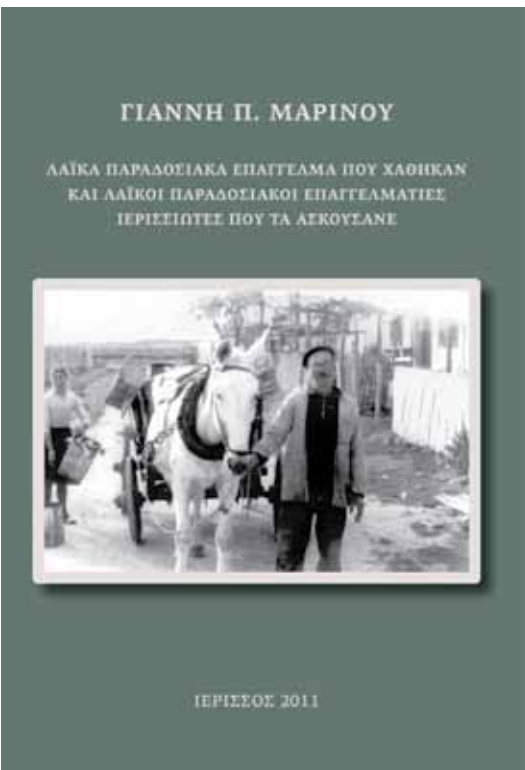
Κείμενο : **ΑΣΤΕΡΙΟΣ «ΤΣΕΛΙΟΥΣ» ΚΕΦΑΛΑΣ**

Ο γνωστός Δανός φιλόσοφος Κίκεγκαρντ, είπε κάποτε ότι «**Τη ζωή τη ζει κανείς βλέποντας μπροστά, αλλά τη καταλαβαίνει βλέποντας προς τα πίσω**». Εγώ πράγματι έζησα τη ζωή μου βλέποντας πάντα μπροστά. Έκανα πάντα σχέδια για το μέλλον και τα εκτελούσα. Ο Γιάννης Μαρίνος με το βιβλίο του για τα επαγγέλματα του χωριού που χάθηκαν με βοήθησε να «**καταλάβω**» τη ζωή. Ακολουθώντας το γραφικότατο ταξίδι του Γιάννη ξανάζησα τη ζωή μου.

Ξεκίνησα από το κουρείο του Σκρά όπου με πήγαινε ο πατέρας μου να κουρευτώ, μια δραστηριότητα που δεν την έκανα με μεγάλη χαρά γιατί η μηχανή του μπάριμπα Μήτσου δεν ήταν της τελευταίας τεχνολογίας και «**τσιμπούσε**» άγρια. Για να με δελεάσει ο πατέρας μου να πάω στο κουρείο και να αρχίσει το βασανιστήριο ο μπάριμπα Μήτσος, πάντα ζητούσε να μου δώσουν καρπούζι ανεξάρτητα από την εποχή του χρόνου. Ο μπάριμπα Μήτσος που ήξερε το «**χούι**» μου είχε πάντα ένα λουκούμι για εφεδρεία. Το ίδιο κόλπο χρησιμοποιούσε και ο μπάριμπα Χρήστος Λέπουρας στις πρόβες των μεταποιημένων σακακιών όταν έβαζε τις καρφίτσες για να σημαδέψει πόσο θα έκοβε το μανίκι του σακακιού του αδελφού μου που κληρονομούσα.

Συνεχίζοντας αυτό το ταξίδι με την «**όπισθεν**»

μπήκα στα εφηβικά μου χρόνια γεμάτα με καταπληκτικές εμπειρίες στα Χελιδόνια του Θύμκα, το μπουμπάρι της θείας Βαγγελιώς και τα πενηνταράκια Μπουτάρη. Μου ξανάρθαν στη μνήμη

οι ηρωικές προσπάθειες επιστροφής στο σπίτι αργά το βράδυ μες στη λατσαμούρα, κρατώντας από τον ώμο τον Γιώργο Παπακωνσταντίνο που προσπαθούσε να μας προφυλάξει από τις ακακίες που ερχόταν να πέσουν στα κεφάλια μας. Εκεί που προσπαθούσα να βγάλω τα παπούτσια έξω από την εξώπορτα για να μην ξυπνήσει η μάνα μου και αρχίσει τις μουρμούρες περί μεθύσια και τις παλιοπαρέες, ανακάλυπτα τη μάνα μου όρθια στο κατώφλι. Τα Χελιδόνια, τα πενηνταράκια, οι λατσαμούρες και οι ακακίες όλα έχουν φύγει. Οι τρελές βραδιές στο Κάμπινγκ, στο Τουριστικό, στο Κολάτσι, στο Σταθάκο με τα εξαιρετικά κεφτεδάκια της γυναίκας του Βασίλη με τις αγριοφωνάρες του, όλα έχουν φύγει. Οι αναμνήσεις όμως ασυνείδητα είχαν αποθηκευτεί στο σκληρό δίσκο της μακροχρόνιας μνήμης του μυαλού.

Το βιβλίο του Γιάννη Μαρίνου ήταν το λογισμικό που μετέφερε τα «**δεδομένα**» από το σκληρό δίσκο στο μπροστινό μέρος του μυαλού και τα μετέτρεψε σε ζωντανές τρισδιάστατες κινηματογραφικές ταινίες που με έκαναν να δω τη ζωή μου υπό ένα διαφορετικό πρίσμα. Κατάλαβα τελικά τι είναι αυτό που με κάνει κάθε καλοκαίρι να κάνω το θρησκευτικό ταξίδι μου στη Ιερισσό. Είναι με βαθύ σεβασμό και ευγνωμοσύνη προς τον Γιάννη Μαρίνο που είχε την υπομονή να «**τραβήξει**» αυτό το υπέροχο ντοκιμαντέρ της ζωής μου, που του αποτεινώνω ένα «**Ευχαριστώ Γιάννη και καλή τύχη!**» ■

ΓΑΙΑ Α.Ε. ΜΕΛΕΤΩΝ

30 ΧΡΟΝΙΑ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ
70 ΕΜΠΕΙΡΑ ΣΤΕΛΕΧΗ
ΕΓΓΥΩΝΤΑΙ ΑΜΕΣΗ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ
ΕΤΙΣ ΧΑΜΗΛΟΤΕΡΕΣ ΤΙΜΕΣ

ΠΟΙΟΤΗΤΑ

ΕΜΠΕΙΡΙΑ

ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ

ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗ ΑΥΘΑΙΡΕΤΩΝ
ΤΑΚΤΟΠΟΙΗΣΗ ΗΜΙΥΠΑΙΘΡΙΩΝ
ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΑ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΑ
ΒΕΒΑΙΩΣΕΙΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ
ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ
ΔΙΟΡΘΩΤΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ
ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΕΣ ΑΔΕΙΕΣ
ΑΔΕΙΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ-ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΕΙΣ

ΑΝΑΛΑΜΒΑΝΟΥΜΕ ΟΛΗ ΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΥΘΑΙΡΕΤΩΝ
ΦΤΗΝΑ, ΓΡΗΓΟΡΑ, ΑΞΙΟΠΙΣΤΑ
ΔΡΑΣΤΕ ΓΡΗΓΟΡΑ:

>ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ ΟΠΟΙΑΔΗΠΟΤΕ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΠΡΑΞΗ ΣΕ ΑΚΙΝΗΤΟ ΜΕ ΑΥΘΑΙΡΕΤΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ
Η' ΑΥΘΑΙΡΕΤΗ ΑΛΛΑΓΗ ΧΡΗΣΗΣ

>ΑΠΑΙΤΕΙΤΑΙ ΓΙΑ ΚΑΘΕ ΜΙΣΘΩΣΗ ΑΚΙΝΗΤΟΥ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΟ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΚΕΝΑΚ

>ΑΠΑΙΤΕΙΤΑΙ ΓΙΑ ΚΑΘΕ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΠΡΑΞΗ ΣΕ ΑΚΙΝΗΤΑ ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ
ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΟ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΚΕΝΑΚ

>ΛΗΓΕΙ ΣΥΝΤΟΜΑ Η ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΥΘΑΙΡΕΤΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ & ΧΡΗΣΕΩΝ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΤΙΜΟΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ:

- ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗ ΑΥΘΑΙΡΕΤΟΥ ΑΠΟ 350ευρώ
- ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ (ΚΕΝΑΚ) ΑΠΟ 150ευρώ
- ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ ΑΠΟ 150ευρώ
- ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΑ ΓΙΑ ΣΥΜΒΟΛΑΙΑ ΑΠΟ 250ευρώ
- **ΕΙΔΙΚΕΣ ΤΙΜΕΣ** ΓΙΑ ΠΑΡΟΧΗ ΠΑΚΕΤΟΥ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ:
ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΚΕΝΑΚ & ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΟ

*Οι παραπάνω τιμές επιβαρύνονται με το ΦΠΑ (23%) και τις νόμιμες κρατήσεις μηχανικού
*Οι τιμές είναι ενδεικτικές και προσαρμόζονται ανάλογα με την πολυπολοκότητα του ακινήτου

ΠΑΡΕΧΟΥΜΕ ΔΩΡΕΑΝ ΑΥΤΟΨΙΑ & ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΠΡΟΣΤΙΜΟΥ ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΤΗΛ.ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ 2310540107

Website: WWW.GAIASA.GR
Διεύθυνση: ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΟΥ 95
54627 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
Τηλέφωνο: +30 2310 516732
+30 2310 540107
Email: info@gaiasa.gr

Η ΜΑΓΙΚΗ ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΑΡΑΝΟΜΑΣΤΗ

Κείμενο : ΑΣΤΕΡΙΟΣ «ΤΣΕΛΙΟΥΣ» ΚΕΦΑΛΑΣ

Ένα από τα δυσκολότερα πράγματα που αντιμετώπιζαμε στα μαθηματικά όταν πηγαίναμε στο γυμνάσιο ήταν τα κλάσματα. Φυσιολογικά για πολλούς από εμάς η προσοχή μας πέφτει στο επάνω μέρος του κλάσματος, στον ονομαστή. Αν ποτέ υπήρξε μια σοβαρή απόδειξη αυτής της συνήθειας είναι η απόλυτη αφοσίωση των Ελλήνων και των κοινοτικών μας εταίρων με το δημόσιο χρέος της χώρας. Μαθηματικά το χρέος είναι ο λόγος Δημόσιο Χρέος δια Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν (Χρέος/ΑΕΠ). Το αποτέλεσμα αυτής της διαίρεσης εξαρτάται τόσο από τον ονομαστή όσο και από τον παρανομαστή. Εάν ο ονομαστής, δηλ., το χρέος, αυξάνεται περισσότερο από τον παρανομαστή, δηλ., το ΑΕΠ, τότε τα πράγματα χειροτερεύουν. Εάν όμως ο παρανομαστής, δηλαδή η οικονομία, αυξάνεται με ρυθμό ανάπτυξης μεγαλύτερο από αυτόν του χρέους τότε τα πράγματα βελτιώνονται.

Ιδού το μήνυμα: Έλληνα «κατέβασε» τα μάτια σου λίγο προς τα κάτω και εστίασου στον ΠΑΡΑΝΟΜΑΣΤΗ!!! Όπως λέει και το λαϊκό τραγούδι «Στάσου στο 14 και άσε το 31!» Η συμφωνία που οι πολιτικοί μας πέτυχαν στις 6 το πρωί την 21^η Φεβρουαρίου μας έφερε στο 14! Το αν θα συνεχίσουμε τη πεπατημένη και «τραβάμε» για το 31 με τη πιθανότητα, αν όχι τη σιγουριά, να «καούμε» θα εξαρτηθεί από εμάς όλους: πολίτες και πολιτικούς! Πάνω από όλα οι πολίτες επιβάλλεται να αλλάξουν νοοτροπία. Οι πολίτες πρέπει να πάψουν να ζητάν και να αρχίσουν να δημιουργούν! Οι πολιτικοί από τη δική τους πλευρά θα πρέπει να πάψουν να υπόσχονται λαγούς με πετραχήλια για να «κερδίσουν» τις εκλογές και να εξασφαλίσουν τις πλουσιοπάροχες αμοιβές τους. Όλοι μας ξέρουμε ότι οι λαγοί εξαφανίστηκαν από πολύ καιρό. Επιπλέον, όταν τελικά εκλεγούν επιβάλλεται να πάψουν να μοιράζουν δανεικούς λαγούς. Αργά ή γρήγορα οι ιδιοκτήτες θα ζητήσουν τους λαγούς τους πίσω και μάλιστα με λαμπερά πετραχήλια!

Πρόσφατα μια αξιόπιστη Αθηναϊκή εφημερίδα έθεσε το θέμα ως εξής: «Ανησυχητική είναι η ευκολία με την οποία πολιτικοί και άλλα δημόσια πρόσωπα εκστομίζουν βαριές εκφράσεις και απειλές. Η χώρα βρίσκεται σε μια μεγάλη κρίση και είναι λογικό να υπάρχουν διαφορετικές απόψεις για το πώς θα βγει από αυτήν. Το τελευταίο πράγμα που χρειάζεται είναι η υστερία και οι κατηγορίες περί "προδοτών" ή "μη Ελλήνων", τις οποίες πλήρωσε

πολύ ακριβά ο τόπος στο παρελθόν. Είναι προφανές ότι κάποιοι εκμεταλλεύονται τον πόνο και το θυμό των Ελλήνων πολιτών και το κάνουν χωρίς να λογαριάζουν τίποτα. Ο ελληνικός λαός έχει την ωριμότητα και τις αντοχές για να σταθεί στα πόδια του, διαψεύδοντας τους πάντες. Όσοι όμως τον ωθούν στη βία, στο χάος και σε εμφύλια σύρραξη κάνουν πολύ μεγάλη ζημιά και τον σπρώχνουν στον γκρεμό είτε από ιδιοτέλεια είτε από τυφλό φανατισμό.»

ΣΤΟ ΔΙΑ ΤΑΥΤΑ

Στη φιλοσοφία υπάρχει κάτι που αποδίδεται στον Αριστοτέλη και λέγεται **conditio sine qua non** (η απαραίτητη προϋπόθεση). Αυτό ήταν αρχικά μια λατινική νομική έκφραση που σήμαινε «χωρίς το οποίο δεν είναι δυνατόν να» ή «όρος εκ των ων ουκ άνευ.» Έτσι το πρώτο πράγμα που θα πρέπει να υιοθετήσουν οι Έλληνες είναι να πάψουν να λασπολογούν ο ένας τον άλλον. Όταν ένας Έλληνας αποκαλεί όλους τους Έλληνες ψεύτες, απατεώνες, και κλέφτες υποθέτει προφανώς ότι αυτός είναι η εξαίρεση. Αυτό το φαινόμενο λέγεται το Παράδοξο του Επιμενίδη. Ο Κρητικός φιλόσοφος Επιμενίδης, (άκμασε 6^{ος} αιώνα π.Χ.) λέγεται ότι έχει πει: «Οι Κρητικοί είναι πάντοτε ψεύτες, κακά θηρία, κοιλίες σε αδράνεια». Ο λόγος φυσικά που αυτή η φράση είναι παράδοξο είναι ότι πως μπορεί να πιστέψει κανείς ένα που ανήκει σε ένα γένος το οποίο κατά τα λεγόμενά του όλοι είναι ψεύτες; Κατά συνέπεια οι μόνοι που μπορεί να τον πιστέψουν είναι αυτοί που έχουν ήδη αποφασίσει ότι όλο το γένος είναι ψεύτες.

Δεν είναι λοιπόν καθόλου παράδοξο ότι όταν πριν δυο χρόνια ο άρτι εκλεχθείς πρωθυπουργός των Ελλήνων που διατυμπάνισε ότι οι προηγούμενοι συμπατριώτες του ήταν όλοι ψεύτες, απατεώνες, κλέφτες που είχαν «μαγειρέψει» τα νούμερα δεν θα κέρδιζε την εμπιστοσύνη κανενός. Ότι και να έλεγε μετέπειτα θα ήταν λόγια ενός ψεύτη! Δεν είναι λοιπόν καθόλου παράξενο που οι βόρειοι εταίροι μας ιδιαίτερα οι Γερμανοί και Σκανδιναβοί μας έχουν πάρει στο «ψιλό.» Ζούμε κάτω από τη ψευδαισθηση ότι λασπολογώντας τους άλλους ανεβάζουμε τους ίδιους τους εαυτούς μας ανεξάρτητα του εάν οι «άλλοι» ζουν και εργάζονται στον ίδιο τόπο και είναι κατά συνέπεια στα μάτια των άλλων ίδιοι σαν και εμάς. Ο μόνος τρόπος να

ξεφύγουμε από αυτήν τη παγίδα είναι να αρχίσουμε να επαινούμε ο ένας τον άλλον ή τουλάχιστον να μην αλληλοκατηγορούμαστε! Θυμάμαι όταν πριν πολλά χρόνια ήλθα στην Ελλάδα ως Fulbright Senior Scholar και από συνήθεια επαινούσα τους φοιτητές ένας συνάδελφος με πήρε στη άκρη και με συμβούλευσε λέγοντας «Μην τα επαινείς αυτά τα ...παιδα θα το πάρουν επάνω σου και θα μας...»

Καιρός είναι λοιπόν να αλλάξουν σελίδα οι Έλληνες. Ξέρω είναι δύσκολο από τη μια μέρα στην άλλη να αποβάλει κανείς μια συνήθεια που είναι ριζωμένη και που ευδοκμεί αιώνες, αλλά δεν υπάρχει άλλος δρόμος για να ξεφύγουμε από τα καταστροφικά και να στραφούμε προς την επιτυχία και τη δημιουργία. Ο ιδρυτής της γιαπωνέζικης εταιρείας Kyocera Kazuo Inamori συμβούλευε τους συνεργάτες του «Υπενθύμισε στον εαυτόν σου ότι μια χαρούμενη διάθεση προσκαλεί επιτυχία». Τόσο οι πολιτικοί όσο και οι πολίτες επιβάλλεται να σταματήσουν να αποκαλούν ο ένας τον άλλο ψεύτες, απατεώνες, κλέφτες και ανεύθυνους ανθρώπους που δεν κρατούν τον λόγο τους. Αυτή η συνήθεια μας έχει κολλήσει τη ρετινιά που διαβάσει κανείς στον καθημερινό ξένο τύπο ότι «...η λύση που δόθηκε στις Βρυξέλλες σήμερα δεν πρόκειται να ευδοκιμήσει αφού οι Έλληνες δεν πρόκειται να κρατήσουν το λόγο τους και να πραγματοποιήσουν όλα όσα υποσχέθηκαν... αυτό κάνουν επί χρόνια τώρα...» ή κάτι παρόμοιο.

Το μήνυμα των πολιτικών από σήμερα πρέπει να είναι «Αγαπητοί συνάδελφοι και αγαπητοί συμπολίτες. Ότι έγινε στο παρελθόν, έγινε. Από σήμερα το καθήκον μας είναι απλό: ΑΝΑΠΤΥΞΗ. Ξεχάστε το χρέος: αυτό είναι χυμένο γάλα. Δεν ξαναμαζεύεται! Είναι το άρωμα που έφυγε όταν ανοίγαμε το μπουκάλι όλα αυτά τα χρόνια. Από τώρα και εμπρός ας κάνουμε όλοι μας το καλύτερό μας για να δημιουργήσουμε κάτι το θετικό που θα κάνει τον παρανομαστή μεγαλύτερο. Όταν γίνει αυτό αναγκαστικά το αποτέλεσμα του κλάσματος Δημόσιο Χρέος δια Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν (Χρέος/ΑΕΠ) θα μικρύνει. Ας αφήσουμε λοιπόν τις λασπολογίες και τις καταστροφικές απεργίες και διαδηλώσεις τις έχει βαρεθεί ο κόσμος και δεν έχουν κανένα δημιουργικό αποτέλεσμα. Μια μικρή αύξηση του ΑΕΠ κατά 1% θα δημιουργήσει 105.000 εργατικές θέσεις μια ολόκληρη Χαλκιδική! Εάν καταφέρουμε μετά από μερικά χρόνια να έχουμε μια ανάπτυξη γύρω στα 4% τότε σχεδόν μισό εκατομμύριο Έλληνες θα απασχοληθούν!» ■

ΧΑΛΚΙΑΣ Ι. ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Παντοπωλείο - Οπωρολαχανικά
Ιερισσός

Τηλ.: 2377 023 981

ΕΛΕΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥ-ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

Οδοντίατρος - Ιατρός - Ειδικός Ορθοδοντικός
τ. Διευθύντρια
Ορθοδοντικού Κέντρου ΙΚΑ Β. Ελλάδος
Δέχεται με ραντεβού

Ιατρεία Εθν. Αμύνης 13 - Τηλ. 2310 231 722 Θεσ/νίκη
Τώρα και στην Ιερισσό!
Κιν. 6974 749 534

ΜΙΑ ΜΙΚΡΗ ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΑ ΠΑΙΔΙΚΑ ΜΑΣ ΧΡΟΝΙΑ ΟΠΩΣ ΤΑ ΖΗΣΑΜΕ ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΤΗΣ ΔΙΚΙΑΣ ΜΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ

Κείμενο : ΓΙΑΝΝΗΣ Π. ΜΑΡΙΝΟΣ

Από τότε που άρχισε η κυκλοφορία του αξιόλογου πνευματικού δημιουργήματος, που ονομάζεται «Κύτταρο», το οποίο αποδέχθηκε με ενθουσιασμό η κοινή γνώμη της Ιερισσού και όχι μόνο, αλλά συνεχίζει να το στηρίζει και οικονομικά, και επιπλέον, για το ότι η ταπεινότητά μου έχει την ιδιαίτερη τιμή να αρθρογραφεί στο περιοδικό αυτό, μου δημιουργήθηκε μια έμμονη ιδέα, να γράψω για τα παιδικά μας χρόνια, όπως τα ζήσαμε οι άνθρωποι της δικιάς μου ηλικίας.

Με την παραπάνω επιλογή μου, δεν προτίθεται να δημιουργήσω αντανακλαστικά απαισιοδοξίας στους αναγνώστες, ιδιαίτερα τους νεολαίους, αντιθέτως, επιθυμία μου είναι να γίνουν κοινωνοί μιας εποχής που δεν είχαν την δυνατότητα να την γνωρίσουν.

Είναι οπωσδήποτε ένα δύσκολο εγχείρημα, αλλά ψάχνοντας στο διαδίκτυο του μυαλού μου, όπως θα έλεγε ο αγαπητός μου φίλος καθηγητής κ. Στέλιος Κεφαλάς, μπόρεσα να βρω τα στοιχεία εκείνα που αφορούν την παιδική μου ηλικία.

Η αναφορά μου θα ξεκινήσει από το Δημοτικό σχολείο, όπου πηγαίναμε με τις υφαντές τσάντες. Ο χειμώνας ιδιαίτερα, με τις άσχημες καιρικές συνθήκες τότε κρατούσε αρκετές ημέρες. Πολλοί από τους συμμαθητές μου ή και μεγαλύτερης ηλικίας, που ήταν ρακένδυτοι, για να φτάσουν στο σχολείο, στο δρόμο χάνανε τα παπούτσια τους, όσοι φορούσαν παπούτσια, γιατί ένας αρκετά μεγάλος αριθμός μαθητών, αντιμετώπιζε τη λατσιαμούρα με ξύλινα τσόκαρα, μέσα στις ατελείωτες λάσπες. Ομπρέλα δεν υπήρχε για τη βροχή. Την αντικαθιστούσε ένα τσιμεντοτσούβαλο το οποίο το κάναμε «τσουτσουλιάνο» και το βάζαμε στο κεφάλι, κρατώντας πάντα στη μασχάλη ένα ξύλο για τη σόμπα του σχολείου. Υπήρχε και το συσσίτιο στο σχολείο, για τους άπορους και ορφανούς μαθητές. Ένας εκ των συνδαιτυμόνων ήμουν κι εγώ με τη δεύτερη ιδιότητα.

Όποιος ήθελε να μάθει γράμματα, μπορούσε να ικανοποιήσει αυτή του την επιθυμία, γιατί είχαμε αξιόλογους δασκάλους οι οποίοι κατέβαλαν κάθε δυνατή προσπάθεια για τη μόρφωσή μας, με την επιπλέον ιδιαίτερη φροντίδα τους, να γίνουμε σωστοί άνθρωποι στην κοινωνία. Παράλληλα όμως είχαν να αντιμετωπίσουν κάποιους από τους συμμαθητές μας οι οποίοι αδιαφορούσαν τελείως για το τι γινόταν μέσα στην αίθουσα της διδασκαλίας, γεγονός που ερέθιζε την υπομονή των δασκάλων, οπότε δικαιολογημένα τότε ακολουθούσε η τιμωρία ή με τη βέργα, ή με την αποβολή από το μάθημα. Έτσι, οι ανυπάκουες συμπεριφορές των αναφερόμενων μαθητών γινόταν αιτία, ώστε η

ονομαζόμενη πειθαρχία στο σχολείο, πολλές φορές να ξεφεύγει από τα όριά της.

Κάποιοι γονείς μαθητών, που ασχολούντο με το επάγγελμα του γεωργού ή του κτηνοτρόφου, προκειμένου να εκμεταλλευτούν τα παιδιά τους στις δουλειές τους, διέκοπταν τη φοίτηση των παιδιών τους στο σχολείο. Μεταξύ αυτών ήταν και οι μαθητές που δεν είχαν την ικανότητα να μάθουν γράμματα όπως οι αναφερόμενοι, οι οποίοι, έφευγαν οριστικά από το σχολείο.

Το σχολείο είχε στο πρόγραμμά του, εκτός από τα μαθήματα και τις δικές του πολιτιστικές και αθλητικές εκδηλώσεις, όπως τις γυμναστικές επιδείξεις, τις θεατρικές παραστάσεις εθνικού περιεχομένου, τον υποχρεωτικό εκκλησιασμό, τις παρελάσεις στις εθνικές επετείες. Αν και μας έλλειπε η φιλαρμονική, εμείς ξεκινώντας από το σχολείο και μέχρι το χώρο της παρέλασης τραγουδούσαμε εθνικά εμβατήρια όπως, «**όλη δόξα όλη χάρη άγια μέρα ξημερώνει**», ή το άλλο «**τα ρόδα τα τριαντάφυλλα της άνοιξης καμάρι, χάνουν την ομορφάδα τους, στις μαύρης γης σκλαβιά**» και άλλα. Με τις Ιερισσιώτικες φωνές μας, ακουγόμασταν σ' ολόκληρο τον οικισμό, παρά του ότι μας θέριζε η λόρδα.

Αυτοί, που είχαν την δυνατότητα να συνεχίσουν τις σπουδές τους σε γυμνάσια, ήταν παιδιά οικογενειών που είχαν την οικονομική δυνατότητα. Συνέχιζαν τις σπουδές τους στο Γυμνάσιο Αρναίας ή του Πολυγύρου. Η Ιερισσός στερείτο γυμνασίου. Το ότι έχουμε σήμερα Γυμνάσιο και Λύκειο, το οφείλουμε στο μακαριστό ιερέα Αστέριο Βλαχόπουλο ο οποίος ίδρυσε ιδιωτικό Γυμνάσιο στην Ιερισσό και ακολούθησε μετά η ίδρυση πρώτα Γυμνασίου και μετέπειτα Λυκείου Κρατικού.

Μια που αναφέρομαι στο Δημοτικό Σχολείο, προκειμένου να τιμήσω την μνήμη τους, θα μνημονεύσω τα ονόματα των δασκάλων που είχαμε εμείς: Ο κ. Νικόλαος Πέτρου διευθυντής, ο κ. Αναστάσιος Γιουζέπας, ο κ. Δημήτριος Παπαζαριάς και η σύζυγός του Κλεοπάτρα το γένος Παπαργύρη, η κ. Άρτεμης Αβραμίδου, μητέρα του Βασίλη Πάππα, η κ. Αύρα Καβακοπούλου η οποία είναι η μόνη επιζώσα και ο κ. Φουντούκης, η καταγωγή του οποίου, αν θυμάμαι καλά ήταν από την Νικήτη.

Αναφερόμενος στα παιχνίδια μας αυτά ήταν: Το «**Κρυφτό**», η «**Κουλμπανιά**», τα «**Εννιάπετρα**». Σ' αυτά τα παιχνίδια συμμετείχαν και τα κορίτσια. Το «**Λουρί**», οι «**Καστριάκις**», ο «**Μπούκιος**» για τον οποίο δεν αφήναμε κουμπί για κουμπί στα ενδύματά μας, το «**Χαρανί**», και η «**Μπάλα**», που δεν την είχαμε στα χρόνια μας. Περιμέναμε τα Χριστούγεννα που έσφαζαν τα γουρούνια να πάρουμε τη φούσκα, για την οποία φούσκα, μας υποχρέωναν να δείξουμε το πουλί μας!

Για το «**πουλί**» υπάρχει το εξής ανέκδοτο: Ένα κοριτσάκι, η Μαριγούλα, πηγαίνει στο κοντινό μπακάικο και λέγει στο μπακάλη: «**κ. Γιώργο η μαμά μου είπε να μου δώσεις κανναβούρι**», και ο μπακάλης: «**Μαριγούλα έχεις πουλί;**» και η Μαριγούλα απαντά: «**όχι κυρ' Γιώργο είμαι κοριτσάκι**».

Στα παιχνίδια μας είχαμε και τον «**Καρατζοβάλη**», τον ρόλο του οποίου έπαιζε ένας από την παρέα και όλοι οι άλλοι ήμασταν τα δικτικά όργανα που τον κυνηγούσαμε. Εκείνον που δεν μπορούσαμε να τον εντοπίσουμε και να τον συλλάβουμε ήταν ο Μήτσος το 'Ισαντες, που έπαιζε το ρόλο του Καρατζοβάλη, που κρυβόταν ανάμεσα στο τομάρι των σφαγίων, που ήταν κρεμασμένα στα υπαίθρια κρεοπωλεία της παλιάς αγοράς.

Ο Καρατζοβάλης ήταν ένας ληστής που δρούσε στη Χαλκιδική. Για τον ίδιο, ο αγαπητός μου φίλος Γιάννης Κανατάς, που είναι δάσκαλος στον Πολύγυρο και ασχολείται δυναμικά με τη Λαογραφία, έγραψε βιβλίο. Επιπλέον ο Γιάννης είναι ο κύριος συντελεστής μαζί και με τα άλλα άξια μέλη της συντακτικής ομάδας, του αξιόλογου περιοδικού που κυκλοφορεί με την ονομασία «**Πολύγυρος**» και έχω την τιμή να είμαι ένας από τους αποδέκτες του και αναγνώστες.

Το χειμώνα, ιδιαίτερα όταν χιόνιζε, πηγαίναμε και στήναμε τα βρόχια, για να πιάσουμε μπεκάτσες, κελαρίνες, κοτσύφια και μαυροπούλια. Προκειμένου να τα οδηγήσουμε στο μέρος που είχαμε στημένα τα βρόχια, πηγαίναμε από μακριά και τα σκιάζαμε, σφυρίζοντας μάλιστα και το τραγουδάκι που ταίριαζε στην περίπτωση: «**κότσ'φα ρέντα, ρέντα πιάσ' τα δυο τα βρόχια**». Τα αναφερόμενα πουλιά μέχρι και το πρόσφατο παρελθόν ερχόταν στην αγροτική μας περιοχή κατά χιλιάδες. Δυστυχώς τώρα έμειναν πολύ ελάχιστα. Ο κακός μας «**Άνθρωπος**», με τις καταστροφικές του παρεμβάσεις στον πλανήτη μας, έχει ρημάξει τα πάντα.

Τα σημερινά παιδιά έχουν την δυνατότητα να ακούνε συναυλίες από χορωδίες και κάθε είδος μουσικού ακούσματος. Εμείς τότε συναυλίες απολαμβάναμε από τα τσακάλια και τα γαργαρούδια. Τα μεν τσακάλια μόλις νύχτωνε ερχόταν έξω από το χωριό στην αγροτική περιοχή συνηθέστερα στην περιοχή «**Προφήτη Ηλία**» και στη «**Νέντο**» και ουρλιάζανε. Τα δε γαργαρούδια που δεν είναι άλλα από τα βατράχια, τις συναυλίες τις πραγματοποιούσαν ιδιαίτερα την άνοιξη στου «**Καλαϊτζή ντου λάκκου**» κι στου «**Σκατόρνικα**». Είναι ο λάκκος του σχολείου, ο οποίος πήρε αυτό το όνομα γιατί λόγω έλλειψης αποχωρητηρίων από πολλά σπίτια στο παλιό χωριό, οι άνθρωποι αποπατούσαν στο συγκεκριμένο λάκκο.

Τότε, που δεν υπήρχε ο ορυμαγδός που δημιουργούν τα αυτοκίνητα και τα παρεμφερή τους »

ΕΝΑΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΙΕΡΙΣΣΟΥ ΕΓΙΝΕ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΜΟΣΧΑΣ

Κείμενο: **ΑΡΧΙΜ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ ΜΑΪΔΩΝΗΣ**,
Πρωτοσύγκελλος-Ιεροκήρυκας Ι. Μ. Ιερισσοῦ

Πρόκειται για τὸν Ἐπίσκοπο Ἰερισσοῦ Ἰγνάτιο τὸν Α' πού ἀναφέρεται στὸν ἐπισκοπικό κατάλογο¹ τῆς Μητροπόλεως Ἰερισσοῦ στὴν περίοδο τῆς Πατριαρχίας Ἰερεμίου Β' Πατριάρχου Κων/πόλεως, μεταξύ 1572 ἕως 1593.

Ὁ κ. Παπουλίδης τὸν παρουσιάζει ὡς Κύπριο στὴν καταγωγή² καὶ ὁ ἴδιος συγγραφῆς τοποθετεῖ χρονολογικά τὸν Ἐπίσκοπο Ἰερισσοῦ Ἰγνάτιο τὸν Κύπριο 1540-1640.

Ὁ Ἰγνάτιος ἀναφέρεται ἀπὸ τὸν Ἅγιο Ἀρσένιο Ἐπίσκοπο Ἐλασσῶνος καὶ μετέπειτα Ἀρχιεπίσκοπο Ἀρχαγγέλων τῆς Ρωσίας, τὸν ὁποῖον βιογραφεῖ ὁ ἱστορικός καὶ ἐρευνητὴς Φώτιος Δημητρακόπουλος³.

Ὁ Ἰερισσοῦ καὶ ἄλλοι κληρικοί βρέθηκαν στὴ Ρωσία ἐξ αἰτίας τοῦ Ἰεράρχου Ἰερεμίου τοῦ Β', ὁ ὁποῖος ἔκανε ἐπίσκεψη στὴ Ρωσία, τὸ ὁποῖο ἀνήγαγε σὲ Πατριαρχεῖο τὸ 1595⁴.

Ὁ Ἅγιος Ἀρσένιος Ἐλασσῶνος στὰ ἀπομνημονεύματά του σημειώνει τὴν παρουσία πολλῶν Ἑλλήνων ἱερωμένων καὶ κληρικῶν στὴ Μόσχα τὸν Σεπτέμβριο τοῦ 1598.

Ὅταν στέφθηκε Τσάρος τῆς Ρωσίας ὁ Μπαρίς Γκουντουνώφ «**ὑπῆρχαν καὶ πολλοὶ ἀρχιερεῖς καὶ ἀρχιμανδρίται ἀπὸ Κων/πόλεως. Ὁ Ἐπίσκοπος Ἰερισσοῦ καὶ Ἅγιος Ὅρους Ἰγνάτιος ὅστις μετὰ καιρὸν οὐ πολὺν ἀρχιεπίσκοπος Ραζανίου καὶ Πατριάρχης Μοσχοβίας καὶ πάσης Ρωσίας ἐχρημάτησε**»⁵.

Φαίνεται ὅτι κατὰ τὴν παραμονή του στὴ Ρωσία ὁ Ἰγνάτιος ἀπέκτησε προσωπικὴ φιλία μὲ τὸν Τσάρο Μπαρίς Γκουντουνώφ.

Τὸ 1603 μὲ ὑπόδειξη τοῦ Τσάρου Μπαρίς Γκουντουνώφ ὁ πρῶην Ἰερισσοῦ καὶ Ἅγιος Ὅρους Ἰγνάτιος ἐκλέγεται Ἐπίσκοπος Ραζανίου.

Γνωρίζουμε ὅτι ὁ Πατριάρχης Ραφαήλ (1603-1607) στέλνει ἐπιστολὴ στὸν Ἰγνάτιο τὸ 1604 μὲ μετακομιστὴ τὸν Ἐπίσκοπο Ἀμνηλῶν Θεοδόσιο πού ἦλθε στὴ Μόσχα.

Ὁ Ἰγνάτιος ἀνέρχεται στὸν Πατριαρχικὸ Θρόνο τῆς Μόσχας στίς 30 Ἰουνίου 1605. Τὸ γεγονός περιγράφει ὁ Ἅγιος Ἀρσένιος Ἐλασσῶνος στὰ ἀπομνημονεύματά του καὶ αὐτὸ ἐγινε ἀπὸ τὸν νέο Τσάρο Δημήτριο πού ἀνέτρεψε τὸν Κουντουνώφ. Ἐπειδὴ ὁμως ὁ Πατριάρχης Μόσχας Ἰώβ δέν τὸν ἀναγνώρισε τὸν ἐκθρόνισε καὶ ἀνέβασε στὸν θρόνο τὸν Μητροπολίτη Ριαζάν Ἰγνάτιο.

Ὅταν ὁμως ὁ Τσάρος Δημήτριος ἐκθρονίσθηκε ἀπὸ τὸν Τσάρο Βασίλειο, ἐκθρονίσθηκε καὶ ὁ Ἰγνάτιος ἀπὸ τὸν Πατριαρχικὸ θρόνο τῆς Μόσχας καὶ κλείστηκε σὲ Μοναστήρι.

Ἐπανήλθε στὸν Πατριαρχικὸ θρόνο τὸν Ἰανουάριο τοῦ 1612 γιὰ πέντε μῆνες. Κατὰ τὴν πολιορκία τῆς Μόσχας ἀπὸ τοὺς Πολωνοὺς ἀναφέρεται ὅτι ὁ Ἰγνάτιος βρισκόταν κλεισμένος στὸ Μοναστήρι τοῦ Τζούτοβου.

Ὁ Ἀρχιστράτηγος τῶν Λεχῶν Κάρολος κατὰ τὴν ἐκστρατεία του συνέλαβε καὶ πήρε μαζί του τὸν πρῶην Πατριάρχη Ἰγνάτιο, τὸν Μανουήλ Κατακουζηνό καὶ ἀναφέρεται καὶ κάποιος Δημήτριος Μακεδονίτης ἀπὸ τὰ Σιδηροκάυσια. Ἐδῶ ἔχουμε

μία σημαντικὴ πληροφορία. Ὅτι κοντὰ στὸν Ἰγνάτιο βρισκόταν καὶ κάποιος Δημήτριος Μακεδονίτης, ὁ ὁποῖος κατήγετο ἀπὸ τὴν πρῶην ἐπαρχία τοῦ Ἰγνατίου, τὴν Ἐπισκοπὴ Ἰερισσοῦ καὶ Ἅγιος Ὅρους.

Ὡς γνωστὸν Σιδηροκάυσια λεγόταν κατὰ τὰ βυζαντινὰ καὶ τὰ πρῶτα ὀθωμανικὰ χρόνια ἡ περιοχή γύρω ἀπὸ τὰ μεταλλεῖα καὶ περιλάμβαναν τὰ

Στάγειρα, τὴ Στρατονίκη καὶ τὸ Στρατώνι. Φαίνεται ὅτι ὁ Δημήτριος ἀκολούθησε τὸν Ἰγνάτιο στὴ Ρωσία.

Καθ' ὁδὸν στρατιωτῆς τῆς Ρωσίας ἔκλεψαν τὸν Ἰγνάτιο καὶ τὴν συνοδεία του καὶ γυμνοὶ καὶ τετραχλισμένοι ἔφυγαν στὴ Λεχία.

Ὅταν νικήθηκε ὁ Κάρολος, ὁ Τσάρος Δημήτριος μπαίνοντας στὴν Μόσχα εἶχε μαζί του καὶ τὸν Ἰγνάτιο.

Αὐτὲς τίς πληροφορίες ἔχουμε μέχρι στιγμῆς.

Εἶναι ὁμως σημαντικὴ εἰδηση ἡ ἀνάδειξη τοῦ Ἰγνατίου ἀπὸ τὴν Ἐπισκοπὴ Ἰερισσοῦ στὸν Πατριαρχικὸ θρόνο τῆς Μόσχας.

1 Βασιλείου Μητροπολίτου πρ. Λήμνου (Ἀτέση) Ἐπισκοπικοί κατάλογοι Ἑλλάδος σελ 97.

2 Κ. Παπουλίδη «Ἦτο Κύπριος ὁ Ἰγνάτιος Πατριάρχης Μόσχας», Κυπριακὰ Σπουδαῖ 40 (1976) 70-73

3 Φωτίου Δημητρακοπούλου, Ἀρσένιος Ἐλασσῶνος.

4 Φ. Δημητρακοπούλου Ἀρσένιος Ἐλασσῶνος, σελ. 126.

5 Φωτ. Δημητρακοπούλου: Ἀρσένιος Ἐλασσῶνος, σελ 138 ■

» μέσα, εἶχαμε τὴν ησυχία του παραδείσου στο χωριὸ καὶ τὴ δυνατότητα νὰ ἀκούμε τις καμπάνες του Ρουσικου Μοναστηρίου του Ἁγίου Ὁρους καὶ τῆς Χορμίτσηνας.

Ποια ἦταν τὰ φαγητά μας; Το πρῶο εἶχαμε τ'ν «**κατσιαμάκα**». Σ' ἓνα ταψί, σινί, ἔβαζαν βρασμένο με νερό καλαμποκίσιο αλευρί καὶ ἀφοῦ το ἀπλωναν στο ταψί, ἐρίχναν πάνω νερωμένο μέλι. Τοποθετούσαν το ταψί πάνω σ' ἓνα ξύλινο πλαστήρι καὶ καθισμένη ὅλη ἡ οικογένεια γύρω ἀπὸ το ταψί, παίρναμε το πρωινό μας.

Τὰ μεσημεριανὰ φαγητά καὶ αὐτὰ του δείπνου ἦταν: ἐκτὸς ἀπὸ τὰ ὄσπρια, (φασόλια ἀπὸ τὸν κάμπο μας που ἦταν πεντανόστιμα, ρεβίθια, φακές καὶ γυφτοφτοφάσουλα), εἶχαμε κι τὰ «**ψιρούκια**», τὰ ζμαρένια τὰ μακαρόνια, του «**μπαλαμπάτ'ς**», τὰ ψάρια, τις χορτόπιτες καὶ τὸ κρέας τις Αποκριές καὶ τὸ Πάσχα. Πρέπει νὰ συμπληρώσω ἐπίσης ὅτι τὰ μακαρόνια του μπακάλικου τὰ τρώγαμε μόνο τις Αποκριές. Κάθε φορὰ που ζύμωναν οἱ μανάδες μας ἔκαναν του «**Πταρ**». Κρατούσαν ζυμάρι το ὁποῖο πατούσαν με τὰ δάκτυλα καὶ τὴ γηάνιζαν. Ἀν κάποιος οικείος πήγαινε στη Θεσ/νίκη, ἀπαιτούσαμε νὰ μας φέρει «**χάσκου ψουμί**», δηλαδή ἄσπρο ψωμί. Τώρα του «**χάσκου**» το περιφρονούμε καὶ ζητάμε ἀπὸ το αρτοποιεῖο «**μαῦρο-ολικής**».

Υπῆρχαν καὶ οἱ εὐπορες οικογένειες οἱ ὁποῖες εἶχαν ὅλα τὰ καλοῦδια. Πρέπει νὰ ἀναφέρω ὁμως, ὅτι ἓνας μεγάλος ἀριθμὸς οικογενειῶν τότε, δὲν εἶχε τὴν δυνατότητα νὰ ἔχει οὔτε αὐτὸν ἀκόμα τον

επιούσιο, το «**ψωμάκι**». Δύστυχα χρόνια!

Ποια ἦταν τὰ φρούτα μας; Τὰ «**βάτσονα**», κοινῶς βατόμουρα. Τὰ «**προῦνα**», ἀπὸ τις προυνιές που ἦταν ἀγκαθωτοὶ θάμνοι. Τὰ «**κούμαρα**», τὰ ὁποῖα τὰ μάζευαν γιὰ νὰ παράγουν ρακί, ὑστερα ἀπὸ μια διαδικασία ἀπόσταξης στο καζάνι. Τὰ «**αγκόρνιτσα**» ἀπὸ ἀγριοαχλαδιές, που ὅταν τὰ μαζεῦαμε τὰ βάζαμε σε ξερό χόρτο γιὰ νὰ ωριμάσουν νὰ γίνουν «**ζούλις**», ὅπως τὰ ονομάζαμε. Εἶχαμε καὶ τὰ λιαστά τὰ σύκα, τὰ ὁποῖα οἱ μανάδες μας, ὑστερα ἀπὸ μια διαδικασία που ἔπρεπε νὰ τὰ λιάσουν στον ἥλιο, νὰ τὰ ζεματήσουν καὶ νὰ τὰ αλευρώσουν, αποτελούσαν το χειμωνιάτικο φρούτο μας.

Οἱ ἄνθρωποι τῆς ηλικίας μου ζήσαμε τὴν πείνα καὶ τὸν τρόπο τῆς κατοχῆς καὶ τὸν ἐφιάλτη του παιδομαζώματος, του καταστροφικοῦ γιὰ τὴ χώρα μας ἐμφυλίου. Με τὴ βοήθεια του Μεγάλου μας Θεοῦ εὐτυχῶς, ἐπιζήσαμε.

Χωρὶς νὰ θέλω νὰ εἶμαι προγνώστης δυσάρεστων γεγονότων, με τὴν «**τρόικα**» που μας προέκυψε, ὅλες οἱ ἐνδείξεις εἶναι ὅτι τὰ παιδιά μας καὶ τὰ ἐγγόνια μας, τὰ περιμένουν δύσκολες μέρες.

Ὁ Θεὸς ὁμως εἶναι μεγάλος καὶ ἔχει ἀποδείξει ὅτι ἀγαπᾶει ἰδιαίτερα τὰ παιδιά καὶ αὐτὸ το ἀποδεικνύει με τὰ λόγια που εἶπε, ὅταν κάποτε πήγαν τὰ παιδιά νὰ τὰ εὐλογῆσει καὶ οἱ μαθητῆς του τὰ ἐμπόδιζαν. Ὁ Ἰησοῦς τους εἶπε: «**Ἀφήσατε τὰ παιδιά νὰ ἐρχονται πρὸς ἐμὲ, καὶ μὴ ἐμποδίζετε αὐτά, διότι τῶν τοιούτων εἶναι ἡ βασιλεία του Θεοῦ**». (Κεφ. 18, 16 κατὰ Λουκᾶν). ■

**Ζάππης Β.
Γιώργος**

- Χρωματισμοί
- Συστήματα
Εσωτερικῆς
Τοιχοποιίας
- Σηρᾶς δόμησης
- Ψευδοροφές
- Γυψοσανίδες

Τηλ.: 23770 23447
Κιν.: 697 2928511
Ιερισσοῦς Χαλκιδικῆς

Ο γάμος της θείας μου

Κείμενο : ΑΛΚΙΒΙΑΔΗΣ ΚΟΥΜΑΡΟΣ

Η θεία μου η Βάγια, αδερφή της μάνας μου, ήταν εφτά χρόνια με έναν νέο εκείνης της εποχής λογοδοσμένη και αρραβωνιασμένη. Δύο χρόνια λογοδοσμένη και πέντε αρραβωνιασμένη. Γιατί αργήσανε τόσο; Ο νέος είχε τέσσερις αδερφές κι έπρεπε να παντρεύσει τις δύο. Σ' όλο αυτό το διάστημα η θεία μου ετοίμαζε τα προικιά της, όπως όλες οι κοπέλες του χωριού που ετοίμαζαν την προίκα τους. Η θεία μου είχε γεμίσει δυο μπαούλα υφαντά και πλεχτά και δύο μπόγους χοντρά, μία φλοκάτη, τσέργες, κιλίμια και κουρελούδες. Ένα χάλκινο καζάνι και άλλα κατσαρολικά. Ύστερα από τόσα χρόνια αποφάσισαν να παντρευτούν.

Μια Κυριακή μετά το Πάσχα, στη μέση της εβδομάδας, άρχισαν τις ετοιμασίες. Την Πέμπτη κάλεσε η θεία μου κάτι κοπέλες και παλικάρια να πάνε να φέρουν βάγια από ένα βουνό. Η θεία μου με έστειλε να πάω να καλέσω ένα παλικάρι, το Γιώργο το Βαγιωνά, να έρθει με το μαντολίνο του. Αφού συγκεντρώθηκαν όλοι, οι κοπέλες με τις τρόκνιες στην πλάτη και τα παλικάρια με τα τσεκούρια στο χέρι, ξεκίνησαν. Πήγα κι εγώ μαζί τους, περάσαμε όλα τα στενά σοκάκια και πήραμε το καλντερίμι και φτάσαμε στον Αϊ-Γιώργη. Ο Γιώργος, αφού ανεβήκαμε την ανηφόρα πήρε στο χέρι το μαντολίνο και άρχισε να παίζει έναν σκοπό και να τραγουδάει. Στο τραγούδι τον ακολουθούσαν όλοι. Ήταν μια όμορφη μέρα για μένα, σαν παιδί που ήμουνα και άκουγα αυτές τις όμορφες φωνές απ' αυτήν την παρέα. Εκτός από το τραγούδι άκουγα τα γέλια τους, τα πειράγματα και τα αστεία τους. Το τραγούδι είναι αυτό:

*Πάω στη βρύση Βάγια μου,
πάω στη βρύση για νερό Βάγια.*

Να πιω και να γεμίσω (δισ).

Στο δρόμο Βάγια.

*Στο δρόμο από πήγαινα Βάγια,
στο δρόμο που πηγαίνω,
σταυρώνω μια κόρη μ',
σταυρώνω δυο Βάγια, σταυρώνω
τρεις Βάγια
και πέντε Βάγια.*

*Σταυρώνω την αγάπη μου, Βάγια
που έρχεται από το αμπέλι.*

*Σταφύλια έχει στην ποδιά, Βάγια
και μήλα στο μαντήλι,
δυο μήλα την εξήτησα
και αυτή μου δίνει πέντε.*

*Δεν θέλω εγώ κόρη μ' τα μήλα σου,
Βάγια, τα τσαλαπατημένα,
τα δυο σου μήλα, Βάγια, θέλω εγώ
τα μωσοχυρισμένα.*

Παραδοσιακός γάμος στην Ιερισσό [φωτογραφία της Ρούλας Βεργίνη]

Περπατώντας στο δρόμο που είχε δεξιά και αριστερά αμπέλια, βαδίζαμε σ' ένα δρόμο στενό μέσα στα σπαρμένα χωράφια, που έδειχναν σαν ένα πράσινο χαλί, με χρώματα που τα δημιουργούσαν τα αγριολούλουδα της άνοιξης. Όταν φτάσαμε στο τέλος του χωραφιού στρίψαμε δεξιά και μπήκαμε στο δασάκι. Τα παλικάρια με τα τσεκούρια άρχισαν να κόβουν κλαδιά από τις βάγιες που ήταν φυτρωμένες εκεί στο δασάκι.

Οι κοπέλες πήραν τα κλωνάρια και τα έβαλαν στις τρόκνιες. Όταν συμπλήρωσαν αυτό που ήθελαν φορτώθηκαν τις τρόκνιες με τα κλαδιά και πήραμε το δρόμο της επιστροφής. Σε όλο το δρόμο δε σταμάτησαν τα γέλια και τα πειράγματα. Στο εκκλησάκι του Αγίου Γεωργίου, σταματήσαμε και ο Γιώργος πήγε και άναψε το καντήλι. Περνώντας την κατηφόρα προς το χωριό οι κοπέλες άρχισαν ένα τραγούδι: "μια κόρη από τον Όλυμπο". Αυτό το ωραίο τραγούδι, που το τραγουδούσαν τα παλικάρια με τις κοπέλες και το συνόδευε ο Γιώργος με το μαντολίνο. Έσκιζε τον αέρα και ανοίγαν πόρτες και παράθυρα και βγαίνουν στα μπαλκόνια και μας χειροκροτούσαν και μας εύχονταν "οι ώρες οι καλές".

Όταν φτάσαμε στο σπίτι, τα κορίτσια έβγαλαν τις τρόκνιες από την πλάτη τους, κάθισαν και άρχισαν να μαδούν τα φύλλα της βάγιας από τα κλωνάρια. Η θεία μας έφερε τέσσερα προσκέφαλα που τα είχε υφάνει η ίδια στον αργαλειό της και άρχισαν να τα γεμίζουν με τα φύλλα της βάγιας.

Την άλλη μέρα ήρθαν δύο-τρία παλικάρια και έδωσαν σκοινιά από κολόνες ξύλινες και πάνω στα σκοινιά άρχισαν να απλώνουν την προίκα της. Τα σκοινιά γέμισαν από κιλίμια, διαδρόμους και άλλα πλεκτά. Άρχισαν να μαζεύονται γυναίκες μικρές,

μεγάλες, να δουν την προίκα της Βάγιας. Αυτό κράτησε ως το βράδυ. Πριν βασιλέψει ο ήλιος άρχισαν να μαζεύουν τα προικιά, να τα βάζουν στα σεντούκια και τα πήγαν στο δωμάτιο. Στα δυο σεντούκια έβαλαν όλα τα λεπτά τραπεζομάντηλα, σεντόνια και κιλίμια. Τα χοντρά, φλοκάτες, διαδρόμους και άλλα, τα έκαμαν δέματα, τα ετοίμασαν να τα πάνε την άλλη μέρα στο σπίτι του γαμπρού.

Όταν ξημέρωσε το Σάββατο μαζεύτηκαν οι φίλες και καλεσμένες να βοηθήσουν τη νύφη, ήρθε και ο γαμπρός και μια κοπέλα έβαλε σ' ένα πιάτο αλεύρι και το έριξε πάνω στο γαμπρό, ήταν έθιμο να αλευρώνουν το γαμπρό. Μετά το μεσημέρι ήρθαν δυο αγωγιάτες με δυο άλογα να φορτώσουν την προίκα. Μια κοπέλα πήρε δυο χαρτομάντηλα άσπρα και έδωσε το ένα στο καπίστρι του πρώτου αλόγου, το ίδιο έκανε και στο άλλο άλογο. Τα παλικάρια κατέβασαν τα σεντούκια και τα φόρτωσαν στο πρώτο άλογο, τα δυο δέματα στο άλλο, έβαλαν από ένα κιλίμι και τα σκέπασαν. Πήραν τα δυο προσκέφαλα που ήταν γεμάτα με βάγια και τα έβαλαν πάνω στα σαμάρια. Πήραν ένα αγοράκι 5-6 ετών και το έβαλαν ανάμεσα στα προσκέφαλα και κάθισε. Πήραν και ένα κοριτσάκι και το έβαλαν στο δεύτερο άλογο. Στα χέρια του αγοριού πέρασαν από ένα μεγάλο κουλούρι με σουσάμι και του έδωσαν να κρατά δυο μικρές μάλλινες άδειες ποτίλιες. Στο κοριτσάκι έδωσαν να κρατάει μόνο τα δυο κουλούρια και δυο κλωνάρια βάγιας. Ο Ραμπότας άρχισε να παίζει το κλαρίνο και οι αγωγιάτες κρατούσαν τα καπίστρια και άρχισαν να προχωρούν πίσω από τα άλογα. Δυο νέοι κρατούσαν ένα χάλκινο καζάνι. Ήταν και αυτό μέσα στην προίκα που έπαιρνε η νύφη. >>

» Την άλλη μέρα μετά από την εκκλησία ήρθαν στο σπίτι κοπέλες φίλες της θείας μου και άρχισαν να στολίζουν τραγουδώντας τη νύφη. Της φόρεσαν στο κεφάλι ένα βέλο, κάτι τσίπες και τα τέλια, κάτι χρυσές κλωστές, τα κρέμασαν δεξιά και αριστερά. Τα τραγούδια τα συνόδευε ο Γιώργος με το μαντολίνο. Με έστειλαν στο σπίτι του γαμπρού να τους πω ότι η νύφη είναι έτοιμη. Όταν πήγα ο Ραμπότας με το κλαρίνο και άλλοι και άλλες τραγουδούσαν: "Σήμερα γάμος γίνεται...". Όταν πήγα πάνω στο σπίτι είδα το γαμπρό να κάθεται και να τον αλείφουν με σαπουνάδα κι έναν κουρέα να τον ξυρίζει. Έδωσα την παραγγελιά και έφυγα. Μετά από μισή ώρα ακούστηκε το κλαρίνο, ερχόταν ο γαμπρός για να πάρει τη νύφη. Οι κοπέλες τραγουδούσαν: "Μια Παρασκευή κι ένα Σάββατο βράδυ η μάνα με έδιωχνε από το αρχοντικό της και ο πατέρας μου κι αυτός μου λέει να φύγω, φεύγω κλαίγοντας..."

Από το ασκέρι του γαμπρού έφυγαν δυο νέοι, ένα αγόρι και ένα κορίτσι. Οι Τέβερτοι ανέβηκαν τη σκάλα και πήγαν στην πόρτα του δωματίου να πάρουν τη νύφη. Η πόρτα ήταν κλειστή, τους είπαν να τάξουν, δεν άκουσα τι έταξαν. Η πόρτα άνοιξε και βγήκε από μέσα η νύφη στολισμένη. Έκαμε τρεις μετάνοιες στο κοινό και τρεις στην πόρτα της. Ύστερα την πήρε ο Τέβερης και η Τεβερίσσα και την οδήγησαν στη σκάλα και από εκεί μπροστά στον κουμπάρο και την κουμπάρα, έκαμε μια μετάνοια στον κουμπάρο, του καρφίτωσε στο πέτο του ένα κόκκινο μαντίλι, ένα ψεύτικο λουλούδι, το άνθος της λεμονιάς και λίγα χρυσά τέλια. Το ίδιο έκαμε και στην κουμπάρα, έβαλε ένα μαντιλάκι και στον προικάτορα, ο οποίος βάδιζε μπροστά κρατώντας μια γυάλινημποτίλια με κρασί. Μετά απ' όλα αυτά ο Ραμπότας με το κλαρίνο, ένα μαρς και ξεκίνησαν για την εκκλησία.

Ανεβαίνοντας τα σκαλιά περάσαμε από μια διφυλλη ξύλινη πόρτα και μπήκαμε στο προαύλιο της εκκλησίας. Στην είσοδο μας περίμενε ο παπάς. Προχώρησε η νύφη και ο γαμπρός, τους πήρε ο παπάς και τους οδήγησε κάτω από τον πολυέλιαιο, σ' ένα μεγάλο τραπέζι, που είχε επάνω το Ευαγγέλιο, τα στέφανα κι άρχισε το μυστήριο του γάμου. Ο γαμπρός και η νύφη ενωμένοι, ο ένας δίπλα στον άλλον, δίπλα τους η παράνυφη και πίσω ο κουμπάρος και η κουμπάρα. Ο παπάς με

ένα βιβλίο στο χέρι συνέχιζε την ψαλμωδία. Σε μια στιγμή, όταν σήκωσε το Ευαγγέλιο πάνω από τα κεφάλια των νεονύμφων και είπε ευλογημένη η βασιλεία, ο γαμπρός τινάχτηκε, τον πάτησε στο πόδι η νύφη, σύμφωνα με το έθιμο. Στο τέλος του μυστηρίου ο παπάς πήρε το γαμπρό από το χέρι. Η κουμπάρα έβγαλε από το πανέρι ένα ύφασμα και το έριξε πάνω στον ώμο της νύφης και του γαμπρού. Όταν ο παπάς έλεγε το "Ησαΐα χόρευε..." η κουμπάρα έριχνε το βαμβακόσπορο και κουφέτα πάνω στους νεονύμφους.

Μετά από το στεφάνωμα άρχισε να αδειάζει η εκκλησία, οι νεόνυμφοι βγήκαν στο προαύλιο της εκκλησίας, δεν έφυγαν από την πόρτα που ήρθαν αλλά από μια μονόφυλλη πόρτα που ήταν στο βόρειο μέρος της αυλής. Είκοσι μέτρα πέρα από την πόρτα ήταν μια πύλη της αρχαίας Ακάνθου, Καμάρα την έλεγαν, ήταν μια γρανιτένια τετραγωνη κολόνα τρία μέτρα κολλημένη όρθια πάνω στο κάστρο και άλλη μια από την άλλη πλευρά και μια από πάνω στις δυο οριζόντια από αυτή. Την Καμάρα την περνούσαν όλες οι νύφες με τους άνδρες για να στεργιώσουν, από εκεί πέρασε και η Βάγια νύφη και μετά πήραν το δρόμο για το σπίτι του γαμπρού.

Ο προικάτορας μπροστά και πίσω ο Ραμπότας με το κλαρίνο παίζοντας έφτασαν στο σπίτι του γαμπρού. Η αυλή ήταν γεμάτη καλεσμένους. Οι νεόνυμφοι ανέβηκαν την ξύλινη σκάλα, έξω από τον οντά τους περίμενε η πεθερά της νύφης, η νύφη πήγε κοντά της τής έκανε μια μετάνοια και της φίλησε το χέρι. Η πεθερά κρατούσε στο χέρι της ένα πιάτο γεμάτο με μέλι, πήρε το δεξί χέρι της νύφης και έβαλε το δάχτυλό της μέσα στο μέλι και έκαμε ένα σταυρό στο πάνω περβάζι της πόρτας, αφού το έκαμε τρεις φορές, το ίδιο έκαμε και στα άλλα δυο όρθια περβάζια. Η πεθερά τα σκούπισε μ' ένα καθαρό άσπρο πανί, πήρε τη νύφη από το χέρι και την οδήγησε μέσα στον οντά. Έξω στην αυλή οι καλεσμένοι έστησαν χορό με τη μουσική του Ραμπότα. Χόρευαν όλοι, χόρευε ο κουμπάρος με την κουμπάρα, με τη νύφη και το γαμπρό έως την ώρα που πήγε ο ήλιος στη μανίτσα του.

Μετά από δυο μέρες με έντυσε η μάνα μου να πάω να συνοδέψω τη θεία μου να φέρει νερό από του Τσίμνου το πηγάδι. Έτσι ήταν το έθιμο. Όταν

πήγα στο σπίτι η θεία μου ήταν έτοιμη, είχε μια τρόκνια και δυο στάμνες, μια μεγάλη και μια μικρή. Τις φορτώθηκε στην πλάτη πήρε και έναν κουβά με σκοινί στο χέρι και ξεκινήσαμε. Μου είπαν να βαδίζω μπροστά ένα μέτρο να μην μπει άλλος ανάμεσά μας. Η θεία μου με το βέλο στο κεφάλι βάδιζε πίσω μου και όταν ανταμώναμε κάποιον ή κάποια ηλικιωμένη τους έκανε μια μετάνοια, μια κλίση προς τα εμπρός. Βαδίζοντας φτάσαμε στο κέντρο του χωριού εκεί στο καφενείο του Γιώργου.

Σταματήσαμε, όπως ήταν φορτωμένη έκαμε τρεις μετάνοιες. Όλοι σηκώθηκαν από τα καθίσματα, την ευχήθηκαν "στεργιωμένη" και συνεχίσαμε το δρόμο ως το πηγάδι. Ήταν και άλλες γυναίκες όλες σταμάτησαν. Η θεία μου κατέβασε την τρόκνια με τις στάμνες, έκανε τρεις μετάνοιες, ύστερα έβαλε το δεξί της πόδι πάνω στο χέλιος του πηγαδιού έβγαλε ένα φλουρί από την τσέπη της το έβαλε επάνω στο παπούτσι της και το τίναξε και έπεσε το φλουρί μέσα στο πηγάδι. Πήρε τον κουβά και άρχισε να βγάζει νερό και γέμισε τις στάμνες, τις φορτώθηκε και φύγαμε για το σπίτι χωρίς μετάνοιες απ' τον ίδιο δρόμο. Την άλλη μέρα σύμφωνα με την παράδοση και το έθιμο έπρεπε οι νεόνυμφοι να πάνε μια εκδρομή, να πάνε να πηδήσουν τρεις πούκους με νερό, ο ένας ήταν προς το χωριό οι άλλοι δυο στον προφήτη Ηλία. Το μεσημέρι γυρνούσαν στο σπίτι.

Το Σάββατο έβαλε η νύφη το βέλο στο κεφάλι και μέσα σ' ένα πανέρι έβαλε τον Ταρό. Τα δώρα που θα έδινε στους συγγενείς του γαμπρού ήταν: σκουφούνια μάλλινα, μαξιλάρια χασεδένια κεντημένα, ποδιές και πετσέτες προσώπου. Ντυμένη αυτή και ο σύζυγος πήγαιναν σε όλους τους συγγενείς και φίλους και έδιναν στον καθένα το δώρο του και έπαιρναν από τον καθένα ένα κέρασμα και ευχές. Την άλλη μέρα την Κυριακή η νύφη έβαζε τα καλά της, το βέλο στο κεφάλι, ο άνδρας της και αυτός έβαζε τα καλά του και τους έπαιρνε η πεθερά της νύφης και τους πήγαινε στην εκκλησία. Όταν ο παπάς έλεγε "Όσοι πιστοί προσέλθετε..." πήγαιναν και κοινωνούσανε και έπαιρναν ευχές στεργιωμένοι.

Ο γάμος αυτός έγινε πριν από 80 χρόνια. Είχα λάβει κι εγώ μέρος στον γάμο της θείας μου. Ήμουν τότε 10 χρονών. ■

ΚΕΝΤΡΟ ΣΥΝΕΧΟΥΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ

&

ΕΚΜΑΘΗΣΗΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ

Learn 4all

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ

ΠΑΡΑΛΙΑ ΙΕΡΙΣΣΟΥ
(πλησίον λιμεναρχείου)
ΤΗΛ: 2377 110150

KIN: 6976 242519 (whats up)

KIN: 6951 928917 (Vodafone)

Πληροφορίες: Κα Καμπούρη Βιβή

e-mail: learn4all@ath.forthnet.gr

web page: <http://www.learn4all.gr>

ΑΦΟΙ

ΤΖΟΥΜΙΑ

Κιν. Τηλ.:

6978 326 924 Γιώργος

6973 897 390 Στέλιος

Τοποθετήσεις Πλακιδίων Ενεργειακά Τζάκια Διακοσμητικές Πέτρες

Αρματώνοντας το παραγάδι
[φωτογραφία της Ζ. Κόνσουλα]

Βρύση στην πάνω γειτονιά [φωτογραφία της Π. Ζάπρη]

1952, ο Νίκος Παπακωνσταντίνου στο περίπτερο του Βασιλή Πασχαλίδη [φωτογραφία του Κ. Παπακωνσταντίνου]

Τα παιδιά της γειτονιάς
[φωτογραφία του Γ. Σταυρωθέντα]

1960, πετρέλαιο με τον τενεκέ για το καΐκι [φωτογραφία της Ε. Δάλλα]

1974, στη ταβέρνα του Κολάτσι, Λ. Παπαργύρης, Θ. Τερτυλίνης, Ν. Κόμνος [φωτογραφία της Π. Ζάπρης]

Η δουλειά κάνει τους άντρες [φωτογραφία του Γ. Καραμασή]

Στην παλιά αγορά της Ιερισσού [φωτογραφία του Ι. Κόνσουλα]

Απόβραδο στην παλιά την αποβάθρα [φωτογραφία του Σ. Θωμά]

Κεντώντας τα προικιά [φωτογραφία του Γ. Σταυρωθέντα]

ΠΑΙΖΟΥΜΕ; ΒΑΣΙΛΙΑΣ (ΚΟΥΤΣΟ)

Κείμενο : ΣΟΦΙΑ ΥΨΗΛΑΝΤΗ

Είχαμε πολύ καιρό να παίζουμε. Ίσως να έφταιγε και ο χειμώνας που ήταν αρκετά βαρύς και δύσκολος. Όμως το παιχνίδι πάντα μας φτιάχνει τη διάθεση. Η χαρά και το κέφι που δίνει σε μικρούς και μεγάλους είναι τόση, που πολλές φορές μας κάνει να ξεφεύγουμε λίγο από την καθημερινότητα. Η Άνοιξη έρχεται κι εγώ θυμάμαι πάντα αυτή την εποχή, αρχές Μάρτη, να βγαίνω δειλά έξω, -γιατί έκανε ακόμα κρύο- και να φτιάχνω στο δρόμο που δεν ήταν ασφαλτοστρωμένος, μ' ένα μικρό ξυλάκι το αγαπημένο μου παιχνίδι, που ήταν το κουτσό ή αλλιώς βασιλιάς. Κι έπαιζα ή μόνη μου ή με τα κορίτσια της γειτονιάς. Είναι μια ανάμνηση των παιδικών μου χρόνων που φέρνει πολλά στο μυαλό μου. Τα παιχνίδια που παίζαμε στο δρόμο και στις αυλές, τα τραγούδια μας και τις φωνές μας. Το κουτσό, είναι κάτι που δίνει μεγάλη χαρά στα παιδιά. Παίζεται και σήμερα ακόμη από πολλά κορίτσια, ειδικά στις αυλές των σχολείων μας. Και να πώς παίζεται:

Παίζεται με ένα ή περισσότερα άτομα. Ζωγραφίζουμε στη γη ένα ορθογώνιο και το χωρίζουμε σε μικρότερα ορθογώνια ή τετράγωνα και τα αριθμούμε. Παίρνουμε κι ένα πλακάκι (στην Ιερισσό το λέμε «κοκορίκ'») που μπορεί να είναι και μια πλατιά πέτρα, κομμάτι μάρμαρο ή κεραμίδι.

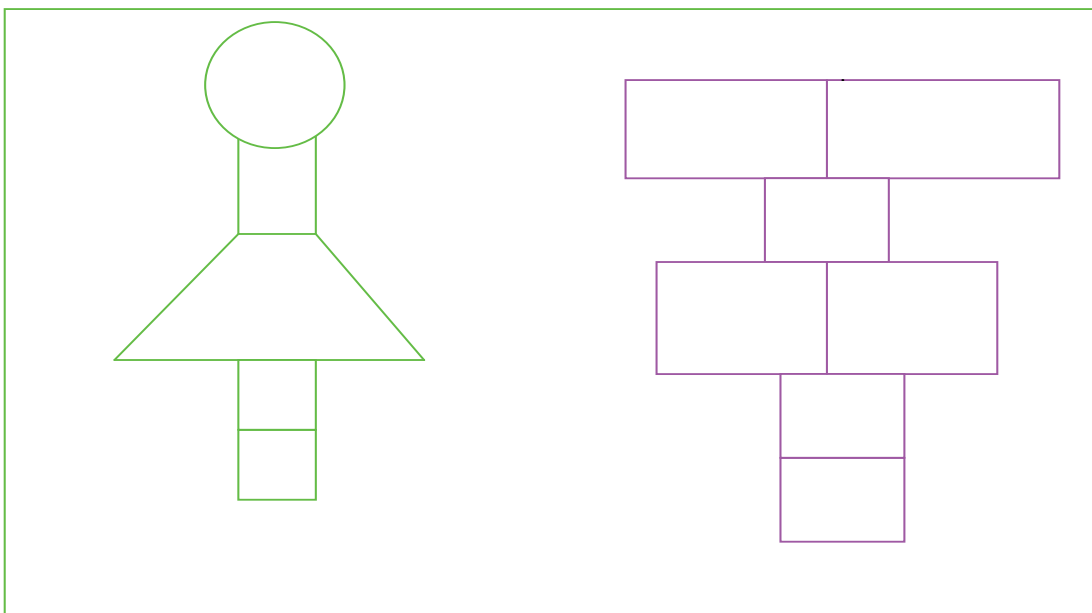
Το παιχνίδι αρχίζει ρίχνοντας το «κοκορίκ'» στο ορθογώνιο με το νούμερο ένα. Τώρα, πηδώντας με το ένα πόδι και κρατώντας το άλλο πάντα στον αέρα, πρέπει να κλωτσήσουμε το «κοκορίκ'» και να πάει στο ορθογώνιο με το νούμερο 2. Ύστερα πηδάμε κι εμείς εκεί. Συνεχίζοντας έτσι, πρέπει να φτάσουμε μέχρι το τελευταίο αριθμημένο ορθογώνιο. Μετά παίρνουμε το δρόμο της επιστροφής με τον ίδιο τρόπο.

Κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού το «κοκορίκ'» μας ή το πόδι μας δεν πρέπει να ακουμπήσει στις γραμμές του σχήματος. Αν συμβεί αυτό βγαίνουμε από το παιχνίδι και περιμένουμε να έρθει πάλι η σειρά μας.

Κερδίζει αυτός που θα τελειώσει χωρίς λάθη.

Το παιχνίδι αυτό έχει πολλές παραλλαγές.

Τα παρακάτω σχήματα δείχνουν διάφορους τρόπους που θα μπορούσε να παιχτεί το κουτσό. ■

ANTONAKIS
HOME OF JEWELS AND ICONS

OURANOUPOLI   **IERISSOS**
Tel.: +30 23770 71129   Tel.: +30 23770 24022
www.antonakis.gr   info@antonakis.gr

* * *
AKTI OURANOUPOLI

Η ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ

ΑΠΟ ΕΝΑ ΣΑΘΡΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΣΤΗΝ ΑΥΓΗ ΕΝΟΣ ΝΕΟΥ ΚΟΣΜΟΥ!

Κείμενο : **MARIANNA ΡΙΤΣΑΡΝΤΣ**

Η εποχή των ιχθύων, όπως την ονομάζουν πολλοί έφτασε. Είναι τα χρόνια όπου η θεία πρόνοια θα εναρμονιστεί με το όραμα ενός καλύτερου κόσμου. Η εποχή που θα κοιτάζουμε τον ουρανό. Η ελπίδα, η αγάπη, η ευαισθησία και η κοινωνική δικαιοσύνη θα αποτελέσουν δομικά στοιχεία ενός οικοδομήματος πιο ανθρωποκεντρικού. Μέσα από τις στάχτες και τις αμαρτίες του παρελθόντος αναδύονται από το συλλογικό υποσυνείδητο δυνάμεις μεταμορφωτικές, σχεδόν πλουτώνιες. Όλα δείχνουν πως το πείραμα κάποιων έχει αποτύχει. Η ταχύτητα με την οποία διαδίδονται οι πληροφορίες πλέον μέσω του διαδικτύου, συμβάλλει στην άμεση επικοινωνία πολλών ανθρώπων σε μηδενικό χρόνο και εικονικό τόπο. Εκατομμύρια άνθρωποι μπορούν πλέον να συνδιαλέγονται, να μεταφέρουν πληροφορίες, να τις φιλτράρουν. Υπάρχει η δυνατότητα της ταυτόχρονης ταύτισης σε ένα σκοπό, ακόμα και η δυνατότητα να αρχίσει μία επανάσταση, όπως στην περίπτωση της Αιγύπτου πρόσφατα.

Κανείς δεν μπορεί να αποκρύψει τίποτα από κανένα πλέον. Αυτό είναι ένα σημάδι ότι οι πολίτες του κόσμου έχουν αρχίσει να αφυπνίζονται... αλλά από τι;

Η ύπνωση συνειδήσεων και το μεγάλο σχέδιο.

Τι είναι αυτό που μας κοιμίζει τόσα χρόνια; Ξαπλώνω μετά από μια κουραστική μέρα στο ανατομικό μου στρωματάκι, που έχω βάλει με δόσεις στην πιστωτική και αισθάνομαι ελεύθερος γιατί έχω τη δύναμη να το αγοράζω και να το πληρώνω. Δηλαδή την ψευδαίσθηση. Και μάλιστα νομίζω ότι μου αξίζει, γιατί δουλεύω σκληρά να το αποκτήσω. Έχω καλύτερο και από τον φίλο μου και αυτό με κάνει να ξεχωρίζω; Και ξαφνικά με πιάνει ο ποнокέφαλος γιατί νούμερα αρχίζουν και περνούν από μπροστά μου και ιδρώνω και όλα μοιάζουν εφιάλτης. Το στρωματάκι μου βουλιάζει και μαζί με αυτό και γω...

Παρακολουθούμε οικονομίες να βουλιάζουν όπως το στρωματάκι μου. Το πειραματόζωο Greece πρωταγωνιστεί στον κυκεώνα των αλλαγών. Ω ναι! Το νιώθουμε στο πετσί μας. Πώς φτάσαμε ως εδώ όμως; Κάποιοι επικαλούμενοι το «πνεύμα της εποχής» αποκαλύπτουν τα δόλια μέσα που χρησιμοποιούνται για να καταχραστούν την ελευθερία μου, την ελευθερία σου. Ποιοί όμως;

«Το σύστημα έτσι όπως είναι δομημένο εξυπηρετεί ανάγκες πολυεθνικών, χρηματοπιστωτικών οργανισμών "αμφιβόλων συμφερόντων", που στόχο έχουν να υποτάξουν χώρες με αδύναμες ή φαινομενικά υποανάπτυκτες οικονομίες.»

Ο πολύ απλός αλλά συνάμα σύνθετος τρόπος που δουλεύει το πράγμα...

Το σύστημα επιτάσσει στις χώρες να υπερ-δανείζονται ούτως ώστε τα τραπεζικά ιδρύματα να μπορούν να πωλούν τα προϊόντα τους στις χώρες αυτές,

αφού προηγουμένως δημιουργούν την κατάλληλη αγορά για να τα απορροφήσει. Διαμορφώνοντας, ας πούμε, ένα μικροκλίμα σε μία οικονομία. Το χρήμα για αυτούς είναι ο ΘΕΟΣ, ενώ ουσιαστικά δεν είναι τίποτα άλλο παρά ένα μέσο ανταλλαγής που δεν έχει πραγματική αξία χειροπιαστή, αλλά μόνο ονομαστική. Και στο κόλπο μπαίνουν και άλλοι. Διαφημιστικές, πολυεθνικές και κάθε είδους καλοθελητές...σε βάζουν να δουλεύεις από το πρωί ως το βράδυ για να καλύπτεις τις ανάγκες σου. Οι οποίες παρεμπιπτόντως πολλαπλασιάζονται με γεωμετρική πρόοδο. Οπότε δουλεύεις και άλλο και άλλο και χρεώνεσαι, ενώ ταυτόχρονα ο χρόνος σου είναι πολύ περιορισμένος. Είσαι σχεδόν μουνδιασμένος, τρελαμένος τρέχεις από το πρωί ως το βράδυ, λαχανιάζεις, ενώ ταυτόχρονα τα πρέπει πολλαπλασιάζονται από καταγιστικά καταναλωτικά μηνύματα. Αγόρασε αυτό! Γίνε έτσι και αλλιώς! Μοιάσε σε αυτό ή σε αυτόν! Και εσύ γυρνάς στο σπιτάκι σου κατά τις δέκα ακόμα φυτό, (αν έχεις το προνόμιο να εργάζεσαι ακόμα) και σου βάζουν στην τηλεόραση ριάλιτι ή καμιά ψυχαγωγική ανοησία, για να σου μουνδιάσουν τον εγκέφαλο και άλλο και να μη σκέφτεσαι και να μην ξέρεις ποιος είσαι και τι είσαι. Πατι θέλουν να κατευθύνουν τη σκέψη σου. Μη βρεις χρόνο να διαβάσεις κανένα βιβλίο. Και από παιδί σε εκπαιδεύουν στα σχολεία να αποστηθίζεις και να παπαγαλίζεις αυτά που θέλουν και να πιστεύεις σε αυτό που θέλουν και να φοβάσαι, να φοβάσαι τόσο πολύ! Ήδη νιώθει κανείς εξουθενωμένος διαβάζοντάς τα σκεφτείτε ότι ζούμε έτσι χρόνια. Γι αυτό νιώθουμε ανήμποροι και κουρασμένοι. Και το άλλο πρωί ξυπνάς και πάλι τα ίδια και είσαι ένα ζόμπι σε μια αλυσίδα ζόμπι που είναι το γρανάζι ενός συστήματος που έχει σαν θρησκεία το Χρήμα. Και μετά πιάνουν δουλειά τα μεγάλα μυαλά... Πάνε στα αποκαλούμενα γουρουνία «pigs», τις χώρες που χρήζουν βοήθειας! Πουλάνε τα προϊόντα τους, τις χρεώνουν για άλλα διακόσια χρόνια με αποτέλεσμα οι χώρες αυτές να μην μπορούν ποτέ στην πραγματικότητα να ξεπληρώσουν το χρέος τους. Ταυτόχρονα ο μόνος κερδισμένος είναι τα ιδρύματα που κρύβονται πίσω από κυβερνήσεις-πιόνια, εταιρείες-μηχανισμούς συμφερόντων.

Οι οικονομικοί δολοφόνοι ξέρουν τη δουλειά τους και την ξέρουν καλά. Αφού βαλτώνει η οικονομία της δανειζόμενης χώρας πιάνουν δουλειά οι επενδυτές, αγοράζοντας για ένα κομμάτι ψωμί δημόσια περιουσία γη, ουρανό, θάλασσα, έδαφος. Εξουσιάζουν ό,τι μπορούν να ξεζουμίσουν από την εύκολη λεία, με το σλόγκαν «σας σώσαμε!». Βλέπε χωριά στη Χιλή στα οποία αυτόχθονες κάτοικοι κρατούνται σε ομηρία κάθε είδους από εταιρίες που αποσκοπούν στην εκμετάλλευση της γης τους. Εξουθενώνουν τον απλό λαό, ποντάρουν στη άγνοια, στη φτώχεια και την ανάγκη. Σε αγοράζουν γιατί δεν έχεις εναλλακτική, υποθηκεύοντας το μέλλον σου, το μέλλον των παιδιών σου. Σου χαρίζουν μια πλασματική καλή ζωή, ένα πλυντήριο, ένα σπιτάκι και ένα καλό νοσοκομείο να πας να

πεθάνεις! Για το φτωχό άνθρωπο που τον έχεις εξαθλιώσει μοιάζεις σωτήρας!

Μετά χρησιμοποιούν και άλλα μέσα «κυβερνήσεις πιόνια», εκτελεστικά όργανα τα οποία μέσα σ' ένα κλίμα εθνικής ανωτερότητας και οικονομικού ιμπεριαλισμού συνεργούν στην προσπάθεια της εθνικής μας ταπείνωσης. Και βάζουν τα έθνη και τους ανθρώπους να κοιτάνε τον Έλληνα τον Ιταλό, τον Πορτογάλο σαν κλέφτη και μπαταξή. Προσοχή αυτό είναι το παιχνίδι τους. Να αρχίσει να μισεί ο ένας τον άλλο μέσω της χειραγώγησης της κοινής γνώμης. Ο απόλυτος έλεγχος της μάζας. Ευτυχώς στην δικιά μας περίπτωση έχουμε τους λαούς αυτών των κυβερνήσεων στο πλευρό μας. Αυτό είναι δείγμα ότι ο κόσμος βλέπει τι πραγματικά συμβαίνει εις βάρος της χώρας μας.

Και έτσι το πείραμα πετυχαίνει με το σλόγκαν «σας σώσαμε!» Και ο καθένας κάνει την δουλίτσα του και χαμένος βγαίνει εσύ και εσύ και εσύ.

Αλλά κάτι σαν να έχει αρχίσει να αλλάζει...ή μου φαίνεται;

Η λύση λένε πολλοί είναι η αναζήτηση της ρημάδας της εθνικής μας ταυτότητας που αιώνες παλεύουμε να προσδιορίσουμε. Αν αναδείξουμε τα καλά μας στοιχεία, αποδεχτούμε τα λάθη και τις αδυναμίες μας και προπαντός τιμωρήσουμε αυτούς που πρέπει και όπως τους αξίζει, θα προχωρήσουμε. Ναι υπάρχει ο Έλληνας ο φοροφυγάς, ο δε βαριέσαι αδερφέ, όπως υπάρχει και ο Κινέζος φοροφυγάς και ο τεμπέλης Γάλλος.

Άλλωστε από τότε η τεμπελιά, η φοροδιαφυγή και η διαφθορά είναι αποκλειστικό χαρακτηριστικό του Έλληνα; Είναι προνόμιο μήπως;

Η αφύπνιση του νου και η καλλιέργεια της κριτικής σκέψης, συνιστά αντίδοτο στην κρίση. Η αλληλεγγύη και η ανθρωποκεντρική προσέγγιση των προβλημάτων. Η στήριξη που μπορεί να δώσει ο ένας στον άλλο, όποια και αν είναι αυτή. Λύση μπορεί να είναι η επιστροφή στις ηθικές αξίες που κατεξοχήν χαρακτηρίζουν τον Έλληνα, όπως το φιλότιμο του. Επιπλέον η ιεράρχηση των αναγκών μας και η επιστροφή σε ένα πιο φυσικό και εναλλακτικό τρόπο ζωής, μπορεί να αποδειχθεί μία άμεση λύση σε πολλά ζητήματα διαβίωσης.

Τέλος η συνειδητοποίηση της δύναμης που έχουμε σαν οντότητες, ατομικά και σαν σύνολο συλλογικά, μπορεί να αποβεί εξίσου αποτελεσματική. Δύναμη έχουμε σαν καταναλωτές, σαν μυαλά, σαν ελεύθερα σκεφτόμενοι άνθρωποι. Αν την συνειδητοποιήσουμε θα μας φοβούνται, γιατί φοβούνται. Τρέμουν κάποιοι μήπως και ξυπνήσουμε.

Άλλωστε οποιαδήποτε αλλαγή όσο σκληρή και είναι, αν ειπωθεί θετικά μόνο μεταμορφωτική μπορεί να είναι.

Από τις στάχτες μου αναγεννιέμαι και γίνομαι καλύτερος, όσο και αν δεν μ' αναγνωρίζεις...ήμουν αυτός που κάποτε ηττήθηκα, με νίκησες εσύ.

Τώρα δεν είμαι αυτός, είμαι ένας άλλος, αυτός που έπλασες εσύ μέσα απ' το πόνο.

Δες τι όμορφα που ξαναγεννήθηκα και είμαι τώρα νικητής. ■

ΤΟ ΣΟΥΡΤΟΥΚΙ σας προτείνει
ΚΟΝΤΙΝΕΣ διαδρομές

ΤΟ ΠΕΤΡΙΝΟ ΓΕΦΥΡΙ

Βαθμός δυσκολίας: 1*

Κείμενο : ΚΩΣΤΑΣ ΨΗΛΑΝΤΗΣ

Πριν από αρκετά χρόνια στην Ιερισσό υπήρχε μόνο ένα δημοτικό σχολείο, το σημερινό 1^ο Δημοτικό. Εκεί πήγαινα και εγώ.

Ο πιο όμορφος χώρος του για μένα ήταν... η αυλή του! Εκεί, κατά τις ώρες των διαλειμάτων και όχι μόνο, βγάζαμε την αστείρευτη παιδική μας ενέργεια. Όμως παρότι ο χώρος αυτός ήταν (και εξακολουθεί να είναι ευτυχώς) τεράστιος, δε μας έφτανε! Έτσι καθότι και η περιφραγή του ήταν

να με ελκύει με τη μοναδική για τον τόπο μας ομορφιά του. Το γεφύρι αυτό χτίστηκε πάνω από ένα μικρό ποταμάκι, το επίσημο όνομα του οποίου είναι «**Σουίλος**» όπως αναφέρεται και σε χάρτες της Γ.Υ.Σ. Στα λατινικά σημαίνει χοιρομέρι, αλλά σε πολλές περιοχές της χώρας μας ονομάζονται έτσι τα αποστραγγιστικά κανάλια, μια ιδιότητα που του ταιριάζει. Εμείς το ξέρουμε με την ονομασία «**Σκατόλακας**». Δυστυχώς δεν κατάφερα να μάθω ποια εποχή χτίστηκε το γεφυράκι. Η αρχιτεκτονική του όμως θυμίζει κατασκευή ρωμαϊκής εποχής.

Αυτό το φανταστικό γεφυράκι δεν έχει αναδει-

ΤΟ ΣΟΥΡΤΟΥΚΙ

Ο τόπος που ζούμε έχει πολλές φυσικές ομορφιές. Αρκετές από αυτές βρίσκονται σε τοποθεσίες που δυστυχώς για διάφορους λόγους δεν είναι ευρέως γνωστές. Από αυτή την στήλη θα προσπαθήσουμε να σας τις γνωρίσουμε, έτσι ώστε αν θελήσετε να μπορείτε να τις επισκεφθείτε.

και 1283. Πυρπολήθηκε το 1821, δεν επισκευάστηκε και σωζόταν ερειπωμένος αλλά ολόκληρος, μέχρι τη δεκαετία του 1920, οπότε κατεδαφίστηκε με δυναμίτη, προκειμένου να κτισθεί με τις πέτρες του το νέο σχολείο του χωριού.

Μετά από σχετικά πρόσφατο ανασκαφικό καθαρισμό του "τύμβου" που είχε δημιουργηθεί, αποκαλύφθηκε η βάση του πύργου σε ύψος τριών μέτρων και βρέθηκε ότι ήταν χτισμένος με οικοδομικό υλικό προερχόμενο από την αρχαία Ακανθο. Επρόκειτο για έναν από τους μεγαλύτερους και ισχυρότερους γνωστούς μετοχικούς πύργους της Χαλκιδικής και θα μπορούσε και αυτός με τη σειρά του να αναδειχθεί περισσότερο, αν γινόταν ένα καθαρίσμα της περιοχής γύρω απ' αυτόν.

Για να επισκεφθείτε το μέρος όπου βρίσκονται αυτά τα αξιολογήσιμα κτίσματα δε χρειάζονται ιδιαίτερες οδηγίες. Απλώς φτάνοντας στο 1^ο Δημοτικό σχολείο ακολουθήστε τον χωμάτινο δρόμο που περνάει περιφερειακά από αυτό και κατευθύνεται προς το παλιό χωριό. Μόλις φτάσουμε στην πίσω πλευρά του σχολείου πηγαίνουμε προς τα δεξιά και σε 50-60 μέτρα θα τα βρούμε μπροστά μας! ■

μόνιμα σχεδόν τρύπια σε διάφορα σημεία της, το σκάγαμε και βγαίναμε έξω προς τις πλευρές των λόφων που ήταν χτισμένο το παλιό χωριό. Εκεί η φαντασία μας έβρισκε "τροφή" γιγαντώνονταν, μας έπαιρνε στη χούφτα της και μας μετέφερε σ' ένα δικό της κόσμο, μακριά από τις σχολικές αίθουσες και τους αυστηρούς τότε δασκάλους.

Σε αυτόν τον χώρο, δύο σημεία μου τραβούσαν περισσότερο την προσοχή: **α)** ένα πέτρινο γεφύρι και **β)** ένας γκρεμισμένος πύργος.

Τότε θυμάμαι, με τα παιδικά μου μάτια έβλεπα το γεφύρι μεγαλύτερο απ' ότι είναι σήμερα. (Το γεφύρι μίκρυνε ή εγώ μεγάλωσα;) Όμως, παρά το πραγματικό του μικρό μέγεθος, εξακολουθεί

χθεί ενώ θα μπορούσε με πολύ λίγα χρήματα, να καθαριστεί ο χώρος γύρω του ο οποίος φαίνεται σωστός σκουπιδότοπος και να γίνει επισκέψιμο, ειδικά από τουρίστες που ψάχνουν να βρουν αξιοθέατα στην περιοχή μας.

Δίπλα στο γεφύρι υπάρχει ακόμη και ο γκρεμισμένος πύργος του «**Κουτσακίου**». Το «**Κουτσακί**» ήταν ένα σύνολο χωραφιών της Μονής Ιβήρων, κατάλοιπο των μεγάλων ιδιοκτησιών της μονής του Κολοβού, η οποία ενσωματώθηκε στην νεότερη Μονή Ιβήρων. Στα χωράφια αυτά χτίστηκε κατά το μεγαλύτερο μέρος, η Ιερισσός, μετά την καταστροφή του παλιού οικισμού από τον σεισμό του 1932. Ο πύργος χτίστηκε μεταξύ των ετών 1259

ΣΗΜΕΙΩΣΗ

Ευχαριστώ τον Καραστέργιο Χρήστο για τη βοήθεια στην ανεύρεση των ιστορικών πληροφοριών του κειμένου μου.

Μικρές συμβουλές:

- Έχετε μαζί σας ένα μπουκαλάκι νερό!
- Φοράτε αθλητικά, άνετα παπούτσια!

* Κλίμακα δυσκολίας διαδρομής 1-5 (Εύκολο-δύσκολο)

Προς τους κατοίκους της Βόρειας Χαλκιδικής

Κείμενο : ANNA ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ

Είμαστε Έλληνες, μα το 'χουμε ξεχάσει! Μας έκαναν να το ξεχάσουμε εκείνοι που μας πρόδωσαν, που μας πούλησαν... που έχτισαν τα συμφέροντα και τις απολαύσεις τους πάνω στη δική μας λήθη! Ήθελαν να ξεχάσουμε τι σημαίνει ελευθερία, για να μπορούν να πλουτίζουν ανενόχλητα πάνω στις πλάτες μας και να μας ξεγελούν μ' ένα κομμάτι ψωμί! Τώρα μας στερούν και αυτό το κομμάτι ψωμί, και μας ξεπουλούν στους ξένους... Πούλησαν τον τόπο μας για δυο εκατομμύρια και μας αφήνουν νηστικούς, πετώντας μας ξεροκόμματα, ίσα για να νομιζουμε πως τους έχουμε ανάγκη και πως απ' αυτούς εξαρτάται η ζωή μας!

Τώρα είμαστε υποτελείς στους ξένους... Τον τόπο μας, που γεννηθήκαμε και μεγαλώσαμε, εκείνοι τον ορίζουν. «**Αν θέλετε, μας λεν, να μείνετε εδώ, δουλέψτε για μας. Σκάψτε τον τόπο, βγάλτε το χρυσό που κρύβει στα σπλάχνα του και δώστε τον σε μας για να γίνουμε ακόμα πιο πλούσιοι απ' ό,τι είμαστε και θα σας δώσουμε για αντάλλαγμα ένα μισθό, ίσα για να μην πεθάνετε από την πείνα και να μπορείτε να δουλεύετε. Κι αν μαλώνετε και μεταξύ σας, ακόμα καλύτερα, μας διευκολύνετε πολύ! Δεν μας συμφέρει να είστε ενωμένοι και να νοιάζεστε για το διπλανό σας. Δε μας συμφέρει να είστε άνθρωποι... Πιόνια και σκλάβοι μας θέλουμε να είστε! Δε ξέρουμε βέβαια αν θα μπορέσετε αργότερα να πληρώσετε τα φάρμακα για τον καρκίνο που θα σας θερίσει, αν θα μπορείτε να πίνετε νερό, να τρώτε προϊόντα από τον τόπο σας, αν θα αντέχετε να βλέπετε τα παιδιά σας, τις γυναίκες σας, τους άντρες σας να λιώνουν και να πεθαίνουν μες τα νοσοκομεία, αλλά αυτό δεν μας αφορά. Εμάς δέκα χρόνια μας φτάνουν... θα έχουμε εξορύξει αρκετό χρυσό, ώστε να διπλασιάσουμε και να τετραπλασιάσουμε τα κέρδη μας. Δέκα χρόνια σίγουρα θα αντέξετε, μετά θα βρούμε άλλο τόπο...»**

Δε λογαριάζουν τίποτα! Ακόμα και τον τόπο που έπλασε ο Θεός με περισσή ομορφιά και αγάπη και μας τον πρόσφερε απλόχερα, για να ζούμε και να χαιρόμαστε μέσα στις ομορφιές του θέλουν να μας τον στερήσουν! Έρχονται, χάριν του κέρδους

να μας στερήσουν αυτό το θείο δώρο! Κι όχι μόνο αυτό, αλλά μας βάζουν να το καταστρέψουμε εμείς οι ίδιοι και να είμαστε εμείς υπόλογοι στο Θεό, που περιφρονήσαμε έτσι την αγάπη Του!

Αυτά σας τα λέει ένα κορίτσι, απ' την Αρναία, που κάποιος ίσως να το ξέρετε. Έχω τη δουλειά μου στη Θεσσαλονίκη, και η ζωή μου δεν επηρεάζεται σε τίποτα από τις διαμάχες μεταξύ των συμπατριωτών μου, κι από τον αν απειλείται η υγεία τους. Ούτε και η καταστροφή της περιοχής μου στοιχίζει κάτι. Με συμφέρει μάλιστα να μείνω αδιάφορη. Ξέρω όμως από πρώτο χέρι, τι σημαίνει καρκίνος, τι σημαίνει θάνατος. Αν κάτι δε το ζήσεις, δε μπορείς να το καταλάβεις λένε. Εγώ το έζησα. Πάλεψα η ίδια με τον καρκίνο, έθαψα δύο δικούς μου ανθρώπους, νεότερους, που άφησαν πίσω τους μικρά παιδιά ορφανά. Είδα μικρά παιδιά νεκρά απ' αυτή την αρρώστια. Παλεύω καθημερινά στο νοσοκομείο στο πλευρό των ανθρώπων με λευχαιμία και λεμφώματα. Ζω τις τραγικές ιστορίες αυτών και των οικογενειών τους, και πολλές φορές είμαι εγώ που τους κλείνω τα μάτια! Είμαι εγώ που ανακοινώνω στους συγγενείς τους το θάνατό τους! (Οι περισσότεροι από τους ασθενείς της κλινικής που δουλεύω είναι από την περιοχή της Κοζάνης... γιατί άραγε;)

Δεν μπορώ να μείνω, λοιπόν, αδιάφορη! Η φωνή της συνείδησης στην καρδιά μου, είναι πιο δυνατή από τη φωνή της λογικής μου! Έδωσα κάποτε έναν όρκο, και στον τόπο που μεγάλωσα με μάθανε να ζω με την αλήθεια. Αν αδιαφορήσω, καταπατώ τον όρκο μου, κι όταν αργότερα θα έρχονται οι συμπατριώτες μου να ζητούν βοήθεια, θα ξέρω πως θα 'μαι συνένοχη του εγκλήματος εις βάρος τους, και τότε ποιά γη θα με χωρέσει;;

Σαν γιατρός λοιπόν έχω υποχρέωση όχι μόνο να θεραπεύω, αλλά κυρίως να προλαμβάνω! Ήρθαν βέβαια πολύ πιο σπουδαίοι ιατροί, πραγματικοί επιστήμονες και σας μίλησαν με συγκεκριμένα στοιχεία, που στηρίζονται σε επιστημονικά δεδομένα. Δεν έχω λόγο να μιλήσω γι αυτά... ήδη τα ξέρετε καλύτερα από μένα. Μιλώ σαν απλός πολίτης, σαν ένα κορίτσι που γεννήθηκε και μεγάλωσε σ' αυτόν τον τόπο, που γνώρισε και αγάπησε τους συμπατριώτες της και που θεωρεί πως πρέπει να κάνει κάτι για χάρη τους, το ελάχιστο, με μόνο

κίνητρό της αυτή την αγάπη.

Δεν μπορώ να ανεχτώ να ξεπουλούν τον τόπο και τους συμπατριώτες μου! Να καταστρέφουν αδίστακτα κάθε δημιούργημα του Θεού! Να σκοπούν το θάνατο στο όνομα του κέρδους! Ο Θεός μας έφτιαξε ελεύθερους και μας έβαλε διαχειριστές της δημιουργίας Του! Αυτή την ελευθερία και αυτό το αξίωμα δεν μπορεί να μας τα πάρει κανείς, παρά μόνο αν τα δώσουμε μονάχοι μας! Είμαστε Χριστιανοί, απόγονοι εκείνων που προτίμησαν να πεθάνουν, παρά να χαμηλώσουν τα μάτια τους απ' τον ουρανό και να κοιτάζουν το συμφέρον! Είμαστε Έλληνες, απόγονοι εκείνων που έδωσαν το όνομά τους στους ήρωες! Απόγονοι εκείνων που προτίμησαν το θάνατο απ' τη σκλαβιά!

Κάνω λοιπόν το ελάχιστο και γράφω αυτή τη σελίδα. Πολύ πιθανό να περάσει απαρατήρητη, ίσως να θεωρηθεί απλός συναισθηματισμός... Σίγουρα έχετε ακούσει πολλά και σπουδαιότερα λόγια! Εγώ απλά γράφω, ό,τι μου υπαγορεύει η καρδιά μου και σας τα προσφέρω, ως ένδειξη αγάπης... ως απόδειξη ότι δεν μένω αδιάφορη για τον αγώνα που δίνετε. ■

Από το 1985 κοντά σας.

Romina Pizza
PIZZA & PASTA
Ηρώων 13 • Ερσιός Χαλκιδική

DELIVERY (16.30-2.00)
2377022890
6975865935

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ – ΜΙΑ ΝΕΑ ΤΑΞΗ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ – ΜΙΑ ΝΕΑ ΤΑΞΗ ΠΟΛΙΤΩΝ...

Κείμενο : ΜΑΡΙΑ ΛΑΓΟΝΤΖΟΥ

Πιστεύω πως όλοι οι Ιερισιώτες θυμόμαστε το μαγαζάκι της Φρόσως πριν το δημοτικό σχολείο, στον κεντρικό δρόμο προς Νέα Ρόδα (υπάρχει το κτίριο και σήμερα) και όποιος βέβαια είναι γεννημένος στη δεκαετία 1960-1970 θα το θυμάται και στις δόξες του.

Εκείνο που πάντα εντυπωσίαζε τα παιδικά μου μάτια ήταν οι βανίλιες – караβάκια, και οι λαμαρινένιοι βάτραχοι με τη μαστίχα, που βρίσκονταν σωριασμένα σε αφθονία στον πάγκο του μαγαζιού –εποχή που το κουλούρι στο σχολείο κόστιζε μισή δραχμή..., όσο και το καθημερινό χαρτζιλίκι απ' το σπίτι μου.

Λαχταρώντας λοιπόν τα θελκτικότερα γλυκούδια και έχοντας εξαντλήσει τις διαπραγματεύσεις με τη μάνα μου (« **μισή δραχμή, ούτε δεκάρα**

παραπάνω» και «**τα γλυκά κάνουν κακό στα δόντια**», κλπ) το παιδικό (πλην όμως πονηρό) μυαλό μου σκέφτηκε το εξής: πάω στη Φρόσω και δείχνοντάς της ένα χρυσό κουμπί από το βελούδινο, γιορτινό (γάμου, κηδείας κι επισκέψεως) φόρεμά μου της λέω «**έχω ένα χρυσό νόμισμα, πόσα караβάκια μπορώ να αγοράσω?**» Φυσικά η Φρόσω μ'έδωσε κακήν – κακώς, αλλά την ιστορία τη θυμάμαι σα να ήταν χτες.

Και την αναδεύω στο μυαλό μου τον τελευταίο καιρό συχνά: ολοένα και περισσότερο αντιλαμβάνομαι τη δυσκολία και τη δυσπραγία των ανθρώπων να αγοράσουν αυτά που λέει η ανάγκη τους και μάλιστα, η εξωτερική εμφάνισή τους, κρατώντας από την παλιά καλή εποχή, με τίποτα δε φανερώνει την πραγματική κακή οικονομική τους κατάσταση. Είναι πραγματικά παράδοξο πίσω από ένα καλοντυμένο παρουσιαστικό να

αντιλαμβάνεται την πραγματική φτώχεια.

Καλώς την καινούργια τάξη –τους νεόπτωχους, τους πολύ πιο δυστυχημένους από τους φτωχούς, αφού οι δεύτεροι έχουν δοκιμαστεί, έχουν αναπτύξει στρατηγικές και άμυνες και σαν «**έτοιμοι από καιρό**», απλώς διαχειρίζονται για ακόμα μια φορά την δυσκολία, ενώ οι πρόσφατα φτωχοί στέκονται αμήχανοι, ανέτοιμοι, ξαφνιασμένοι και ανήμποροι (ακόμα) μπροστά στη νέα τάξη πραγμάτων.... Κι είναι αλήθεια περισσότερο δύσκολη η θέση εκείνου που για κάμποσα χρόνια ένιωθε ένας μικρός θεός και ξαφνικά νιώθει πως ούτε καν ανθρώπινα δε του συμπεριφέρονται....

Όλοι οι πρόσφατα απολυμένοι –πρώην καλοπληρωμένοι υπάλληλοι, όλοι οι πρόσφατα πτωχεύσαντες – πρώην μεγαλοεπιχειρηματίες, θα επιβιώσουν σε κάθε περίπτωση αλλά με την πολύ πικρή γεύση των...γλυκών αναμνήσεών τους..... ■

ΟΙ ΚΑΤΟΙΚΟΙ ΤΗΣ ΛΑΔΙΑΒΑΣ

Κείμενο : ΙΩΑΝΝΗΣ Β. ΚΑΡΑΔΗΜΟΣ • Επιμέλεια: ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΑΡΑΣΤΕΡΓΙΟΣ

Το καλοκαίρι του 2011, στην προσπάθεια να συλλέξω πληροφορίες για τον συνοικισμό της Αλαδιάβας ή Λαδιάβας όπως είναι σήμερα γνωστός, δέχτηκα τη βοήθεια του Ιερισσιώτη Ιωάννη Καραδήμου, κατοίκου σήμερα της Αθήνας. Η ηλικία του κύριου Γιάννη (ετών 92 σήμερα) και η εμφανής αγάπη του για την ιστορία και τις παραδόσεις του τόπου μας τον καθιστούν μια σημαντική πηγή αναμνήσεων και πληροφοριών για τον οικισμό της παλιάς Ιερισσού.

Δυστυχώς η επιστολή που έστειλε για το σχετικό καλοκαιρινό άρθρο «Αλαδιάβα το ξεχασμένο χωριό¹», έφθασε τη στιγμή που το περιοδικό είχε σταλεί ήδη στο τυπογραφείο.

Οι πληροφορίες που σώζει για τους κατοίκους της ιδιαίτερης όπως είδαμε συνοικίας, θεωρούνται σήμερα σπάνιες και μάλλον σε μερικά χρόνια μοναδικές.

Γι αυτό τις παραθέτω αυτούσιες, ως ιστορική μνήμη για εμάς και τις μελλοντικές γενεές.

Οι κάτοικοι της Λαδιάβας μέχρι τον σεισμό του 1932 ήταν οι εξής:

- 01) Καπετανόπουλος Γεώργιος
- 02) Σουλτάνης Κωνσταντίνος
- 03) Βελέντζας Γεώργιος
- 04) Τσόχας Χριστόδουλος

- 05) Γατάς Χριστόδουλος
- 06) Γατάς Αστέριος
- 07) Κοσκινάς Γεώργιος
- 08) Τζιτζιός Νικόλαος
- 09) Κουτσούπης Αστέριος
- 10) Τσιριγώτης Παναγιώτης
- 11) Τσιριγώτης Γεώργιος
- 12) Μπότας Γεώργιος
- 13) Σφριστός Αλέξης
- 14) Κουτσούπης Θεολόγης
- 15) Τζιορτζάκας Δημήτριος
- 16) Τζιορτζάκας Αστέριος
- 17) Τζιμώκας Δημήτριος
- 18) Τζιτζιός Νικόλαος
- 19) Ανδράνης Νικόλαος
- 20) Γιαγλής... (δεν θυμάμαι το όνομα)
- 21) Ζέκιος Δημήτριος
- 22) Κόμνος Νικόλαος
- 23) Χαλέβας Αστέριος
- 24) Κολοβογιάννης Βασίλειος
- 25) Κολοβογιάννης Νικόλαος
- 26) Λαγόντζος Αστέριος
- 27) Λαγόντζος Σωτήριος
- 28) Λεμπίδας Ιωάννης
- 29) Λεμπίδας Δημήτριος
- 30) Καραμσαλής Θεολόγης
- 31) Γιώργος Ιωάννης
- 32) Ιωάννης + Χριστ. Ιατρού

- 33) Παλιούρα Ευγενία
- 34) Ψέμματος Αστέριος
- 35) Ψέμματος Νικόλαος
- 36) Ψέμματος Αριστείδης
- 37) Ψέμματος Βασίλειος
- 38) Νταλιάνης ή Παπαδόπουλος
- 39) Δάνης Νικόλαος
- 40) Τζούμνιας Αστέριος
- 41) Τζούμνιας Χριστόδουλος
- 42) Τζιούτζιος Χριστόδουλος
- 43) Παπαζαριάς Παππάς
- 44) Παπαδήμος Παππάς
- 45) Παπαδήμος Δημήτριος
- 46) Παπαδήμος Αλέξανδρος
- 47) Καραμπατάκης Αθανάσιος
- 48) Καραμπατάκης Παναγιώτης
- 49) Αλεξανδρής Δημήτριος
- 50) Καραδήμος Βασίλειος
- 51) Καραδήμος Κωνσταντίνος
- 52) Στέλιος Γεώργιος
- 53) Στέλιος Δημήτριος
- 54) Ματάκος Γεώργιος
- 55) Ματάκος Δημήτριος
- 56) Μαλιάκας Αστέριος
- 57) Μαλιάκας Ιωάννης
- 58) Κουράνης Γεώργιος
- 59) Τούμπελης Ιωάννης
- 60) Τούμπελης Θεολόγης

Αυτούς θυμάμαι και πιστεύω λίγοι θα λείπουν. Πάνω στον Αρβίγλη² είχαμε το σχολείο μας. Αριστερά στο διώροφο ήταν το δικαστήριο και το σχολείο δεξιά.

Και σαν τόπο για παιχνίδι είχαμε το Μάρμαρο. Το περιβόητο Μάρμαρο της Λαδιάβας. Δεν ξέρω αν βρίσκεται ακόμη. Ήταν τεράστιο και είχε αρχαία γράμματα.

Σας χαιρετώ και καλή επιτυχία
Καραδήμος Γιάννης
Λαδιαβίτης

Εκ μέρους της ομάδας του ΚΥΤΤΑΡΟΥ Ιερισσού, θέλω να ευχαριστήσω τον κύριο Γιάννη με την ευχή να τον έχουμε σύντομα πάλι κοντά μας. ■

1 Βλέπε Χρήστος Καραστεργίος, Αλαδιάβα, το ξεχασμένο χωριό, Κύτταρο Ιερισσού, τεύχος 06/2011, σελ. 1, 4, 5.
2 Ο Αρβίγλης είναι ο πρώτος λόφος της παλιάς Ιερισσού. Είναι αυτός που βρίσκεται πίσω από το 1^ο δημοτικό σχολείο της Ιερισσού.

παχυσαρκία | λιπασαρκία | διαβήτης | υπερλιπιδαιμίες | εγκυμοσύνη | αθλητές

ΠΡΟΤΥΠΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ - ΔΙΑΙΤΟΛΟΓΙΑΣ

Πηνέλη Σγουρογιάννη-Πασαχάλη
Διατροφολόγος - Διαιτολόγος

Μεγ. Παναγία, 630 76 Χαλκιδική
Τ. 23720 31.460
Κ. 6947 834635
Ε. piyisgourogianni@yahoo.gr

ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΙΜΟΣ

Τοποθέτηση Πλακιδίων Τοίχου-Δαπέδου-Πέτρας Διακοσμητική επένδυση

ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΑ ΤΖΑΚΙΑ

Τηλ.: 6944146731

Μη μου τους ... τάφους τάραττε!

Κείμενο : **ΟΛΥΜΠΙΑ ΝΑΣΙΩΚΑ**, Αρχαιολόγος

Στους χαλεπούς καιρούς που ζούμε, ένα από τα στοιχεία που μας έμεινε να αντιτάξουμε στους κάθε είδους εταίρους, είναι η πολιτιστική μας κληρονομιά. Ο αρχαίος πολιτισμός αναδύεται μέσα από την ανασκαφική έρευνα στις περισσότερες από τις σημερινές πόλεις της Ελλάδας και η Ιερισσός είναι μία από αυτές. Κι όμως...

Παρόλο που η Ιερισσός έχει την τύχη να βρίσκεται στην καρδιά του αρχαίου νεκροταφείου της, πολλοί είναι αυτοί που δεν έχουν συνειδητοποιήσει τη σημαντικότητα της συγκυρίας αυτής. Αρκετοί θεωρούν την ύπαρξη αρχαιοτήτων αρνητικό παρά θετικό γεγονός. Απ' ότι κατάλαβα, η αρνητική αυτή στάση οφείλεται στο ότι τα χώματα των επιχώσεων, που αφαιρούνται κατά τη διάρκεια των ανασκαφών, στέκουν για μεγάλο χρονικό διάστημα συγκεντρωμένα σε κάποιο μέρος του οικοπέδου, στερώντας πιθανώς τη θέα ή και πρακτικά, δυσκολεύοντας τη διάβαση και λερώνοντας τα όμορα οικοπέδα με τη σκόνη και τη λάσπη κατά τη διάρκεια του χειμώνα. Λαμβάνοντας υπόψη επίσης το μακρόσυρτο της ανασκαφικής έρευνας, αλλά και το ότι πολλοί ιδιοκτήτες περιμένουν πάνω από 15 χρόνια, προκειμένου

να ανασκαφεί το οικοπέδο τους, αντιλαμβάνομαι γιατί η δυσαρέσκεια και τα νεύρα πολλές φορές ξεπερνούν τα όρια. Δεν αντιλέγω ότι ο ρυθμός εργασίας είναι αργός και η αναμονή είναι μεγάλη. Πρέπει όμως να γίνει κατανοητό από όλους ότι το μεν πρώτο έχει να κάνει με το εύθραστο και τη σημαντικότητα των ευρημάτων, το δε δεύτερο είναι αποτέλεσμα της κρατικής οικονομικής δυσπραγίας.

Τα αρνητικά, υποτιμητικά πολλές φορές σχόλια που ακούμε κατά καιρούς, μας ενοχλούν λιγότερο σε σχέση με την αδιαφορία και την έλλειψη σεβασμού που υποδεικνύουν πολλοί συντοπίτες μας. Όταν μάλιστα έχουμε να αντιμετωπίσουμε την αμέλεια, που προκαλεί ζημιές στις αρχαιότητες (και που τιμωρείται σύμφωνα με το νόμο αριθ. 3028, άρθρα 56 και 57, με φυλάκιση μέχρι 2 έτη), τότε τα πράγματα σοβαρεύουν επικίνδυνα...

Το παρακάτω συμβάν είναι πρόσφατο και ελπίζω να ευαισθητοποιήσει τουλάχιστον αυτούς που πρέπει...

Η ανασκαφική έρευνα σε οικοπέδο της Ιερισσού είχε για άλλη μια χρονιά αρχίσει.

Αφού αφαιρέθηκε η επιφανειακή επίχωση (πάχος 50 εκατοστών περίπου) εμφανίστηκε η πρώτη ταφή. Επρόκειτο για μια ταφή με τοιχώματα επενδεδυμένα με πλιθιά, στην οποία ο νεκρός είχε καεί, έχοντας δίπλα του πληθώρα κτερισμάτων (μικρά ληκύθια για

αρωματικά έλαια, ειδώλια, ενώτια που κοσμούσαν τα αυτιά και οστέινους αστραγάλους -που ήταν ένα είδος παιχνιδιού). Αυτό που μας προβληματίσε ήταν ότι το ένα στενό τοίχωμα του τάφου είχε καταστραφεί. Το πρώτο που σκεφτήκαμε ήταν ότι κάποια άλλη ταφή είχε διαταράξει το τοίχωμα και περιμέναμε να εντοπιστεί λίγο βαθύτερα. Πιο κει, μεμονωμένο και απομακρυσμένο από το ταφικό σύνολο, έστεκε άλλο ένα κτέρισμα της ίδιας ταφής! Δε μπορεί, σκεφτήκαμε, κάτι άλλο συμβαίνει...

Αυτό που συνέβαινε ήταν ότι σε βάθος ενός μέτρου, τοποθετήθηκε μια παροχή νερού! Η παροχή διασχίζει κατά μήκος όλο το οικοπέδο και δυστυχώς κατέστρεψε παραπάνω από μία ταφή! Δε μπορώ να σας περιγράψω ούτε την απογοήτευση, ούτε το θυμό που νιώσαμε. Τη στιγμή που οι εργάτες των ανασκαφών μπορεί να ψάχνουν ώρες ατελείωτες για ένα μικρό κομμάτι κάποιου αγγείου ή ενός αντικειμένου, κάποιοι άλλοι καταστρέφουν αρχαιότητες, χωρίς δεύτερη σκέψη (στη συγκεκριμένη περίπτωση από απροσεξία και άγνοια της σημαντικότητάς τους -θέλω να πιστεύω-).

Επειδή λοιπόν οι ταφές του αρχαίου νεκροταφείου βρίσκονται σε κάποιες περιοχές πολύ ψηλά (40 εκατοστά κάτω από το έδαφος) να θυμάστε ότι η παρουσία υπαλλήλων της αρχαιολογικής υπηρεσίας είναι επιβεβλημένη σε κάθε είδους εκσκαφική ενέργεια, που γίνεται στην περιοχή της σημερινής Ιερισσού...

Μας στοιχειώνουν πολλά. Ας μη μας στοιχειώνουν και οι νεκροί μας. ■

19 ΜΑΪΟΥ ΗΜΕΡΑ ΜΝΗΜΗΣ ΤΗΣ ΓΕΝΟΚΤΟΝΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΝΤΙΑΚΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

353.000 ΨΥΧΕΣ ΖΗΤΟΥΝ ΔΙΚΑΙΩΣΗ

Κείμενο : **ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΚΕΣΚΕΣΙΑΔΗΣ**

Και άραντες τότε επ' ώμων τη θλίψη, την απόγνωση με ό,τι μπορούσαν να κουβαλήσουν από υλικά αγαθά, ξεκινούν. Φέρνουν μαζί τους όχι μόνο τη νοσταλγία για τις αλησμόνητες πατρίδες, αλλά και τα τραγούδια, τους βυζαντινούς θρήνους για την πτώση της Αυτοκρατορίας της Τραπεζούντας και για το κλέος των Κομνηνών. Φέρνουν τα ιερά και τα όσια. Τα δισκοπότηρα και

τα Ευαγγέλια, τα οστά των κοιμημένων Αγίων, ως μία ανθρώπινη βιβλική Κιβωτό»

Μεταδίδουν το μυστικό από στόμα σε στόμα, από γενιά σε γενιά, για να μπορούμε εμείς σήμερα, οι πόντιοι της τρίτης γενιάς να προσκυνάμε και να διεκδικούμε δικαίωμα στη μνήμη.

Η γενοκτονία όμως συνεχίστηκε και έγινε γενοκτονία μνήμης. Γεωπολιτικοί λόγοι και κρατικές σκοπιμότητες επέβαλαν ώστε τα τελευταία χρόνια να παραμείνει στη λήθη μια πετυχημένη αλλά λησμονημένη από τους νόμους της ανθρωπότητας πολιτική Γενοκτονίας. Το έγκλημα δηλαδή της γενοκτονίας είχε τη συνέχειά του με το έγκλημα

της σιωπής.

Στις 24 Φεβρουαρίου 1994, μια ντροπιαστική σιωπή λήγει. Μετά από αγώνες και προσπάθειες των ποντιακών συλλόγων από όλον τον κόσμο, ύστερα από 71 χρόνια, ομόφωνα η ελληνική Βουλή αποφασίζει την αναγνώριση της Γενοκτονίας των Ελλήνων του Πόντου και ορίζει τη 19 Μαΐου ως ημέρα εθνικής μνήμης της Γενοκτονίας του ποντιακού ελληνισμού.

Η αποκατάσταση της ιστορικής αλήθειας και η διεθνής αναγνώριση της Γενοκτονίας των Ποντίων είναι καθήκον και ιερή υποχρέωση απέναντι στους χιλιάδες νεκρούς μας. ■

AKKRATHOS BEACH HOTEL
Mediterranean Resort

HOTEL THEOXENIA

the Art of Philoxenia

METROPOLITAN HOTEL

Feels like home

Η ΔΡΥΣ – Η ΟΞΙΑ... ΚΑΙ Η ΠΑΡΑΝΟΜΗ ΥΛΟΤΟΜΙΑ ΤΟΥΣ

Κείμενο : ΒΙΒΗ ΛΕΜΠΙΔΑ

Η δρυς είναι το κυριότερο δασικό είδος που κυριαρχεί στην περιοχή μας, με την οξιά να έρχεται δεύτερη σε επικράτηση. Ο Κάκαβος με το Στρατονικό όρος που αγκαλιάζουν την περιοχή μας φιλοξενούν αυτά τα 2 κυρίαρχα είδη, τα οποία βρίσκονται είτε σε αμιγείς συστάδες (δηλαδή συστάδες με ένα δασικό είδος) είτε σε μεικτές συστάδες δρυός-οξιάς.

Ιδιαίτερα οι Σκουριές είναι από τις λίγες περιοχές στην Ελλάδα όπου κανείς μπορεί να συναντήσει και τα 3 είδη Οξιάς που φύονται στη χώρα μας. Η ανατολική οξιά (*Fagus Orientalis*) και η δασική οξιά (*Fagus silvatica*) συνυπάρχουν με το υβρίδιο τους την μοισιακή Οξιά (*Fagus moesiaca*). Η φυσική αναγέννηση της Οξιάς είναι αρκετά ικανοποιητική. Όσον αφορά την δρυ, υπάρχουν ψηλά δάση πλατύφυλλης δρυός (*Quercus conferta*), με επίσης ικανοποιητική αναγέννηση.

ΔΡΥΣ [QUERCUS]

Στη χώρα μας υπάρχουν 13 είδη Δρυός. Στην περιοχή μας φύονται τα περισσότερα:

- Δρυς, πετραία (*Quercus petraea*)
- Δρυς, ποδισκοφόρα (*Quercus pedunculata*)
- Δρυς, χνοώδης (*Quercus rubescens*)
- Δρυς, χνοώδης ποδισκοφόρα (*Quercus pedunculiflora*)
- Δρυς, πλατύφυλλη (*Quercus conferta*)
- Ήμερη βαλανιδιά (*Quercus macrolepis*)
- Δρυς, ευθύφλοια (*Quercus cerris*)
- Δρυς, μακεδονική (*Quercus macedonica*)
- Αριά (*Quercus ilex*)
- Πουρνάρι (*Quercus coccifera*)

Τα δάση της περιοχής μας παρουσιάζουν μεγάλη ποικιλομορφία ειδών. Ιδιαίτερα στην περιοχή των φυλλοβόλων δρυών της ΒΑ Χαλκιδικής συναντάμε πάνω από 40 είδη δένδρων και θάμνων και πάνω από 300 είδη ποών (Σ. Ντάφης).

Η περιβαλλοντική αξία του δάσους είναι κυριολεκτικά ανεκτίμητη. Μόνο η παρουσία του δάσους αποτελεί περιβαλλοντική προσφορά και με τη σωστή διαχείριση εξασφαλίζει μια σειρά από ωφέλειες όπως:

1. Προστασία άγριων φυτών και ζώων
2. Συγκράτηση νερού
3. Προστασία από την καταστρεπτική δράση διάβρωσης των χειμάρρων και πλημμυρών
4. Παραγωγή οξυγόνου
5. Ευνοϊκή επίδραση στο κλίμα
6. Συγκράτηση σκόνης και άλλων ρυπαντών στο φύλλωμα
7. Μοναδική συμβολή στην εδαφογένεση
8. Απαράμιλλη αισθητική και φυσικά άλλες πολλές ωφέλειες ανάλογα και με την περιοχή.

Εικ.1. Δάσος της περιοχής μας απaráμιλλης ομορφιάς

Γενικά το δάσος είναι πλουτοπαραγωγική πηγή και η επιστημονική διαχείρισή του περιλαμβάνει την απολαβή ξύλου και άλλων προϊόντων για την εξυπηρέτηση των αναγκών του ανθρώπου. Η διαχείρισή τους όμως πρέπει να γίνεται με το πνεύμα της <<αειφορίας>>, δηλαδή με τρόπο που να μπορεί να εγγυηθεί την αιώνια διατήρηση των δασών και να υπάρχουν πάντα οι παραπάνω ωφέλειες.

Βασική προϋπόθεση για να επιτευχθεί αυτό αποτελεί η διαδικασία που επιβάλλεται να τηρείται για να διαφυλάσσεται πάντα η μοναδικότητα και σπανιότητα ενός οικοσυστήματος. Αρχικά, πριν από τη συγκομιδή, πραγματοποιείται ένα είδος επιστημονικής μελέτης (το διαχειριστικό σχέδιο) από δασολόγους που παρουσιάζει από όλες τις απόψεις την κατάσταση του δάσους. Με βάση μετρήσεις και στατιστικούς υπολογισμούς καθορίζεται η παραγωγικότητα του δάσους. Έπειτα από το επιστημονικό προσωπικό γίνεται ο καθορισμός και η επιλογή των δέντρων που μπορούν να υλοτομηθούν. Στην τελική φάση αυτής της διαδικασίας έμπειροι υλοτόμοι με κατάλληλα μηχανήματα και εργαλεία αναλαμβάνουν την υλοτομία τους.

Η παραπάνω διαδικασία πρέπει πάντα να ακολουθείται. Δυστυχώς όμως τα τελευταία χρόνια και ειδικά αυτήν την περίοδο κρίσης που διανύουμε η λαθροϋλοτομία ανθεί! Ότι έχει καταφέρει να σωθεί από τα δάση μας από τις πυρκαγιές και τις καταπατήσεις των προηγούμενων χρόνων καταστρέφεται μέσα σε λίγες ώρες. Τεράστιες δασικές εκτάσεις ξυλεύονται παράνομα καθημερινά από τους ίδιους τους κατοίκους μιας περιοχής δίχως δεύτερη σκέψη. Εκμεταλλευόμενοι ένα κράτος που υπολειπεται και την αδιαφορία των πολιτών, οι λαθροϋλοτόμοι ολοένα και πληθαίνουν και δρουν ανεξέλεγκτα. Οι αρνητικές επιπτώσεις

είναι αμέτρητες και δυστυχώς μη αναστρέψιμες. Σ' αυτήν την κατάσταση που γινόμαστε θεατές καθημερινά, όλοι είμαστε συνυπεύθυνοι. Οι παρακάτω εικόνες μιλούν από μόνες τους...

Εικ. 2 Λαθροϋλοτομία δρυός - Εικ. 3 Λαθροϋλοτομία οξιάς

Τα δασικά είδη που υλοτομούνται στην περιοχή μας και προορίζονται κυρίως για καυσόξυλα είναι τα 2 είδη παρακάτω:

Quercus conferta [Δρυς, πλατύφυλλη]

Εικ. 4. Φύλλα δρυός

Δέντρο ύψους 20-25μ και διαμέτρου 1μ. και περισσότερο. Κόμη κυκλική. Μετά από ηλικία περίπου 10 χρόνων σχηματίζει καστανό ξηρόφλοιο, με μικρά στρογγυλά λέπια. Ο καρπός του είναι βελανίδι.

Εικ. 5. Φλοιός δρυός - Εικ. 6. Βελανίδια

Χαρακτηριστικό αυτού του είδους είναι η αργή ανάπτυξη του και η πολύ μεγάλη διάρκεια ζωής του. Αναπτύσσει εκτεταμένο ριζικό σύστημα που εκτείνεται σε μεγάλη έκταση γύρω από το δέντρο και σε μεγάλο βάθος, συμβάλλοντας στην κατακράτηση των εδαφών και στον εμπλουτισμό της υπόγειας υδροφορίας. Λόγω του εκτεταμένου ριζικού συστήματος τα άτομα της βελανιδιάς φύονται σε αραιές αποστάσεις μεταξύ τους, γεγονός που επιτρέπει ενδιάμεσα την ανάπτυξη πολύ πλούσιας θαμνώδους και ποώδους βλάστησης, λόγω των εξαιρετικών συνθηκών και του μικροκλίματος που επικρατεί εκεί. Συνήθως χρειάζεται βαθιά, γόνιμα και νωπά εδάφη.

Εικ. 7. Δάσος οξυάς

Fagus moesiaca [Οξυά μοισιακή]

Η Οξυά είναι ένα φυλλοβόλο, ψηλό δέντρο. Το δέντρο αυτό φτάνει σε ύψος τα 30-40 μ. Η κόμη του είναι περισσότερο κωνική. Ο φλοιός του λείος

αργυροσταχτής. Οι καρποί του (κάρνα) ωριμάζουν τον Σεπτέμβριο-Οκτώβριο και πέφτουν από τον Οκτώβριο ως τα μέσα Νοεμβρίου. Ανήκει στα ψυχρόβια είδη, χρειάζεται εδάφη νωπά με μεγάλη υγρασία. Είναι το πλέον θερμόβιο είδος της οικογένειάς του και φύεται πάνω από τα 500 μ. ■

Εικ. 8. Κορμός οξυάς - Εικ. 9. Καρποί οξυάς

κομμώσεις
ανδρών

men's
hair

Δημήτρης Γιαγλής

Ιερισσός Χαλκιδικής - τηλ. 23771-10044

ΓΥΨΟΔΟΜΗ

ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΞΗΡΑΣ ΔΟΜΗΣΗΣ

ΨΕΥΔΟΡΟΦΕΣ - ΧΡΩΜΑΤΙΣΜΟΙ

Ι. Παπαθεολόγης ΚΙΝ.: 6973017003
www.gipsodom.gr

ΑΔΙΑΤΑΡΑΚΤΗ ΚΟΠΗ
ΚΟΠΕΣ ΠΑΝΤΟΣ ΕΙΔΟΥΣ
ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΜΠΑΖΩΝ
ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΕΙΣ

ΚΙΝ.: 6973 017003
Ι. Παπαθεολόγης

Η ΜΑΜΑ ΚΑΙ Ο ΜΠΑΜΠΑΣ ΜΟΥ ΧΩΡΙΣΑΝ

ΔΙΑΖΥΓΙΟ!

ΤΙ ΓΙΝΕΤΑΙ ΟΤΑΝ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΠΑΙΔΙΑ;

Κείμενο : ΕΙΡΗΝΗ ΚΟΡΔΕΡΑ, Ψυχολόγος

Το διαζύγιο αποτελεί ένα από τα πιο στρεσογόνα γεγονότα στη ζωή μιας οικογένειας. Ακόμη κι όταν είναι συναινετικό, δεν παύει να αποτελεί μια δύσκολη συναισθηματικά εμπειρία, όχι μόνο για το ζευγάρι αλλά και για το ευρύτερο οικογενειακό περιβάλλον. Αναμφίβολα λοιπόν έχει αντίκτυπο και στον ψυχισμό των παιδιών. Τα παιδιά βιώνουν μια μεγάλη απώλεια: χάνουν, όχι μόνο τον ένα γονιό από το σπίτι, αλλά και την αίσθηση σταθερότητας και μονιμότητας που είχαν. Ο χωρισμός ισοδυναμεί με το τέλος της μορφής της οικογένειας, όπως τουλάχιστον την ήξεραν μέχρι τότε. Παρόλα αυτά, σχετικές έρευνες δείχνουν ότι αυτό που προκαλεί τα μεγαλύτερα συναισθηματικά προβλήματα στα παιδιά δεν είναι τόσο το ίδιο το διαζύγιο, όσο η ψυχρότητα και η αντιπαλότητα που αναπτύσσεται μεταξύ των γονιών.

Το πόσο καλά ή όχι θα προσαρμοστεί ένα παιδί στο διαζύγιο των γονιών του εξαρτάται από πολλές παραμέτρους, όπως η ηλικία του, το υποστηρικτικό περιβάλλον (παππούδες, αδέρφια κτλ.) και η ποιότητα της οικογενειακής ζωής πριν από τον χωρισμό. Η πιο σημαντική παράμετρος, ωστόσο, είναι η συμπεριφορά των γονιών, πριν, κατά τη διάρκεια, και μετά το διαζύγιο. Ποια στάση όμως πρέπει να κρατήσουν οι γονείς, ώστε να κάνουν το διαζύγιο όσο γίνεται πιο ανώδυνο για τα παιδιά τους;

ΠΩΣ ΝΑ ΤΟ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΤΕ ΣΤΑ ΠΑΙΔΙΑ

Η ώρα της ανακοίνωσης είναι μία από τις πιο δύσκολες στιγμές για όλους, καθώς δεν είναι εύκολο για κανένα παιδί να αποδεχθεί τον χωρισμό των γονιών του. Ο τρόπος όμως που θα τους το πούμε έχει μεγάλη σημασία. Καλό είναι να γίνει και από τους δυο γονείς μαζί. Η μαμά και ο μπαμπάς χρειάζεται να έχουν συνεννοηθεί από πριν για το τι ακριβώς θα πουν και, παραμερίζοντας για λίγο τις όποιες διαφωνίες τους (όσο δύσκολο κι αν είναι αυτό), να κρατήσουν μια κοινή στάση. Είναι ανάγκη να απαντήσουν με όσο γίνεται μεγαλύτερη ειλικρίνεια και σε ήρεμους τόνους σε όλες τις απορίες των παιδιών. Προσοχή χρειάζεται στο να μην κατηγορηθεί ο ένας γονιός για τον χωρισμό, αλλά να τονιστεί ότι πρόκειται για κοινή απόφαση. Μια απόφαση που βασίζεται στα προβλήματα που υπάρχουν στη σχέση των γονιών μεταξύ τους και που ως στόχο έχει τη βελτίωση της ζωής όλων των μελών της οικογένειας. Ειδικότερα στα μικρότερα σε ηλικία παιδιά, επειδή είναι πιθανό να νομίσουν πως αυτά φταίνε που φεύγει η μαμά ή ο μπαμπάς από το σπίτι, χρειάζεται να ξεκαθαρίσουμε πως κάτι τέτοιο δεν ισχύει.

Το πιο σημαντικό όμως είναι να επιτρέψουμε στα παιδιά να εκφράσουν τα συναισθημάτα τους (θυμό, θλίψη, απογοήτευση, ενοχές) ελεύθερα και να αντιδράσουν με όποιον τρόπο θέλουν, γιατί έχουν ανάγκη να αποφορτιστούν. Μπορεί να πουν πολύ σκληρά λόγια ως αντίδραση σε ένα τόσο

σοκαριστικό γι' αυτά νέο, οι γονείς όμως χρειάζεται να καταλάβουν ότι δεν τα εννοούν.

ΤΙ ΝΑ ΚΑΝΟΥΝ ΟΙ ΓΟΝΕΙΣ ΚΑΙ ΤΙ ΝΑ ΑΠΟΦΕΥΓΟΥΝ ΜΕΤΑ ΤΟΝ ΧΩΡΙΣΜΟ...

- μην κατηγορείτε ποτέ τον άλλο σύζυγο μπροστά στο παιδί και βεβαιωθείτε ότι το ίδιο κάνουν και όσοι έρχονται σε συχνή επαφή μαζί του (π.χ. παππούς, γιαγιά). Το παιδί χρειάζεται να έχει μια θετική εικόνα για τον μπαμπά ή την μαμά του και δεν το βοηθάει σε τίποτα να του απαριθμείτε τα λάθη του/της πρώην συζύγου σας. Αντιθέτως το πληγώνει βαθιά.

- μην ζητάτε απ' το παιδί να μεταφέρει μηνύματα από τον ένα γονιό στον άλλο και μην το χρησιμοποιείτε ως μέσο εκβιασμού (π.χ. δεν σου επιτρέπω να δεις το παιδί, γιατί δεν πλήρωσες τη διατροφή-υπάρχουν νομικοί τρόποι για να διευθετήσετε τέτοιου είδους θέματα).

- μην μπαίνετε σε μια διαδικασία ανταγωνισμού για το ποιος θα έχει την εύνοιά του, ποιος θα είναι ο «καλός» γονέας, αγοράζοντάς του δώρα ή κάνοντάς του όλα τα χατίρια. Τα παιδιά χρειάζονται σταθερά όρια και κανόνες, τα οποία μάλιστα πρέπει να είναι κοινά και από τους δύο γονείς, άσχετα απ' το αν αυτοί ζουν μαζί ή όχι.

- επειδή το διαζύγιο των γονιών είναι από μόνο του μια μεγάλη αλλαγή για το παιδί, απαιτείται σταθερότητα και συνέπεια. Διατηρήστε όσο γίνεται τις καθημερινές του συνήθειες, το πρόγραμμά του. Αν αυτό είναι εφικτό, να μην αλλάξει σπίτι, σχολείο ή πόλη για να μην συμπέσουν πολλές αλλαγές.

- το παιδί χρειάζεται να επισκέπτεται τον γονέα που έφυγε ελεύθερα, τακτικά και σε συνεπές πρόγραμμα.

- αν είστε ο γονέας που δεν μένει μαζί με το παιδί φροντίστε να είστε εκεί την ώρα που έχετε υποσχεθεί. Μην δίνετε υποσχέσεις που δεν μπορείτε να κρατήσετε, γιατί έτσι φαίνεστε αναξιόπιστοι στα μάτια του και κλονίζεται η εμπιστοσύνη του σε σας.

- αν είστε ο γονέας που μένει με το παιδί, μην του στερείτε να βλέπει τον άλλο γονιό και μην δείχνετε ότι ενοχλείστε ή στενοχωριέστε όταν τον επισκέπτεται, γιατί έτσι το φορτώνετε με ενοχές. Αντίθετα, μπορείτε να το φιλήσετε φεύγοντας και να του ευχηθείτε να περάσει καλά με τον μπαμπά ή τη μαμά του. Δείτε τον χρόνο που περνάτε μακριά του σαν μια ευκαιρία να φορτώσετε τις

μπαταρίες σας και να ασχοληθείτε με πράγματα που σας ευχαριστούν.

- πολλές φορές όταν ένα παιδί επιστρέφει από το σπίτι του άλλου γονέα μπορεί να συμπεριφέρεται διαφορετικά. Μην βιαστείτε να επιρρίψετε ευθύνες στον άλλο γονιό, γιατί αυτή η αλλαγή στη συμπεριφορά του είναι πολύ πιθανό να οφείλεται στο ότι χρειάζεται χρόνο για να προσαρμοστεί στην αλλαγή περιβάλλοντος.

- φροντίστε τον εαυτό σας και συνεχίστε τη ζωή σας όσο μπορείτε καλύτερα. Τα παιδιά προσαρμόζονται στο χωρισμό ανάλογα με το πόσο καλά προσαρμόζονται οι γονείς τους.

ΜΠΟΡΟΥΝ ΤΕΛΙΚΑ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΝΑ ΠΡΟΣΑΡΜΟΣΤΟΥΝ ΣΤΟ ΔΙΑΖΥΓΙΟ;

Το διαζύγιο αποτελεί, ως επί το πλείστον, μια επώδυνη εμπειρία για τα παιδιά. Παρόλα αυτά, μπορούν να προσαρμοστούν σε αυτό, με την ελάχιστη δυνατή ψυχολογική φθορά, αρκεί οι γονείς να μην τα εμπλέξουν στις μεταξύ τους διαμάχες. Οι γονείς μπορούν να βοηθηθούν σ' αυτό επισκεπτόμενοι έναν ειδικό ψυχικής υγείας.

Επίσης, οι έρευνες δείχνουν ότι το διαζύγιο τραυματίζει τελικά λιγότερο τα παιδιά, απ' ότι το να ζουν σ' ένα περιβάλλον με συνεχείς εντάσεις και καυγάδες. Η συναισθηματική ψυχρότητα, η έλλειψη επικοινωνίας και τρυφερότητας, η κάθε μορφής βία και η απουσία σεβασμού και αγάπης μεταξύ των γονιών μπορεί να δημιουργήσει πολύ περισσότερα προβλήματα σ' ένα παιδί, απ' ότι το να ζουν οι γονείς του σε ξεχωριστά σπίτια. Άλλωστε η σχέση των γονιών αποτελεί πρότυπο και για τις δικές του μελλοντικές σχέσεις.

Ασφαλώς βέβαια ένα διαζύγιο δεν είναι ό,τι ονειρεύεται κανείς όταν ξεκινάει την κοινή του ζωή με τον σύντροφό του. Γι' αυτό και ο χωρισμός, ειδικά όταν υπάρχουν παιδιά, θα πρέπει να αποτελεί την έσχατη λύση, αφού πρώτα έχουν εξαντηθεί όλα τα περιθώρια επίλυσης των προβλημάτων και βελτίωσης της σχέσης. Στις περιπτώσεις όμως που οι δύο σύζυγοι δεν μπορούν ή δεν επιθυμούν πια να ξεπεράσουν τα μεταξύ τους προβλήματα, το διαζύγιο μπορεί να αποτελέσει κίνηση υγείας και ειλικρίνειας. Μπορεί να λυτρώσει τα παιδιά απ' όσα δυσάρεστα ήδη βιώνουν και να αποδειχθεί ένα άνοιγμα σε μια καινούρια και πιο ευτυχισμένη ζωή για όλους. ■

ΖΥΓΟΥΡΙ ΜΕ ΧΟΝΤΡΑ ΜΑΚΑΡΟΝΙΑ

Κείμενο : ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΧΡΥΣΟΥΛΗΣ

Υλικά

- 1 κιλό Ζυγούρι (κομμένο σε χοντρά κομμάτια)
- 1 πακέτο χοντρά μακαρόνια
- 1 μεγάλο κρεμμύδι ψιλοκομμένο
- 1 κουταλιά της σούπας πελτέ
- 1 φλιτζάνι του τσαγιού χυμό ντομάτα
- 1 σκελίδα σκόρδο
- ½ ποτήρι του νερού λάδι
- ξύδι ή κρασί
- 2 φύλλα δάφνη
- ελάχιστη κανέλα
- αλάτι
- πιπέρι

Εκτέλεση

Βράζουμε με αρκετό νερό, σε μέτρια φωτιά, το ζυγούρι και το ξαφρίζουμε συνεχώς. Όταν μαλακώσει αρκετά σουρώνουμε το κρέας και κρατάμε το νερό (ζωμός κρέατος).

Σε νερό που βράζει ρίχνουμε τα μακαρόνια ολόκληρα για 3-4 λεπτά, τα σουρώνουμε και τα ξεπλένουμε με άφθονο νερό.

Σε μία μεγάλη και πλατιά κατσαρόλα, σοτάρουμε το κρεμμύδι με το σκόρδο, προσθέτουμε τα κομμάτια του κρέατος για να τα θωρακίσουμε, σβήνουμε

με το ξύδι ή το κρασί. Προσθέτουμε την ντομάτα (χυμό και πελτέ), τα φύλλα δάφνης, ελάχιστη κανέλα, αλάτι, πιπέρι και τον ζωμό του κρέατος που είχαμε κρατημένο. Βράζουμε σε σιγανή φωτιά, ως να αρχίζει να δένει η σάλτσα. Στο τέλος ενώνουμε τα μακαρόνια με το κρέας, τα αφήνουμε να πάρουν μια βράση και τα κατεβάζουμε από την φωτιά.

Καλή επιτυχία!

Σημείωση

Καλό είναι τα κομμάτια του ζυγουριού να είναι λίγο μεγάλα γιατί μαζεύουν στο βράσιμο. Αν θέλουμε μπορούμε να βάλουμε τα μακαρόνια άβραστα, σε αυτήν τη περίπτωση τα σπάμε στην μέση και τα ενώνουμε νωρίτερα με το κοκκινιστό κρέας.

Πρόκειται για ένα από τα ωραιότερα παραδοσιακά φαγητά της Ιερισσού (είναι το αγαπημένο μου), συνοδεύεται τέλεια με κόκκινο μπρούσικο κρασί. ■

Κουραχάνια της Ιερισσού

τ' Λάκη τ' Θύμκα

τ'ς Βαγγελίτσας ντου γιό

Γ' αυτά, που σας αραδιάζω, ισείς θα βγάλ'τι ντ' κρίσι!

Δεν γκντώ ιγώ! Μι γκντάτι κι γκντώ!

Για να μη μι λέτι αύριου κούχ-μούχ!

Για να τα φέρ' βόλτα η θειά μ' η Κατερίνη είχι κι' αρνίθις, κι πλούσι κι κανένα αυγό τ'ς παραθερισταί. Τότις οι παραθερισταί ήταν μιτριμένιοι, κανένας καπνέμπουρας, κανένας νομάρχης. Αυτοί ήταν τότι, στου γιαλό κατιβέναν.

Πάει μια κυρία στ' θειά μ' τ' Κατερίνη κι λέει:

-Κυρία Κατερίνη, μήπως έχεις να με δώσεις δύο αυγά "ημέρας" για τα παιδιά να φάνε φρέσκα;

Κι η θειά μ' η Κατερίνη, που κάθι προύι αυγουλουγουσι τ'ς αρνίθις να μη ξενογεννήσ'ν, λέει:

-Ου μπα μαρί! Γινούν κι τ' νύχτα οι αρνίθες;

Οι δύο γεροντοκόρες της Ιερισσού στου Χαρίλαου ντου μπακάλ, ντάμουσι η Δέσπω η Τζουρτζουλίδινα μι τ' Θοδώρα ντι Μπλούφινα. Κι λέει η Θοδώρα ντ' Δέσπω:

-Τό 'μαθις Δέσπω; Μας έφεραν νεκροφόρα!

Θα μας πηγαίν' μι αμάξ' στου νεκροταφείου, δεν θα μας πηγαίν' στα χέρια κι μι κάρα.

Κ' η Δέσπω:

-Ούχ-ούχ-ούχ! Μαρ' δε μπουρώ, ημένα μη ντραλίζ' τ' αμάξ', μη ντραλίζ' τ' αμάξ'!

Η Φωτεινή χτινίσκει κ' είχι αναφούρ', κι φ'σούσι κι τ' χαλούσι τα μαλιά, κι λέει:

-Αχ αυτός ο αήρ! Γέμισε τους οφθαλμούς μου...μπάμπαλα!

ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΔΗΣ
ΥΠΕΡΑΓΟΡΑ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ
επιπλο-κουζίνα-μπάνιο

ΥΠΕΡΑΓΟΡΑ
ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΔΗΣ

Επιπλο
Κουζίνα
Ηλεκτρικά

MAGNET
Παλαιαχώρι Χαλκιδικής
Ιερισσός Χαλκιδικής
Κιν. 6936551221

Τηλ. & Fax: 23720 42030-41202
Τηλ: 23770 22035
E-mail: eletheroudis@yahoo.gr

Mare Art

Κατασκευή-Σχεδιασμός
Ιστοσελίδων
Συμβουλευτική Ίντερνετ
Διαχείριση Ηλεκτρονικής
Προώθησης-Προβολής

Σιδερίδη Μάρα
Τηλ: 6976555354

www.mare-art.com • info@mare-art.com

Κυψέλη

Βασιλικός Πολτός
Φυσικό μέλι & κερι
Γύρη

Τηλ. & Fax: 23770 22295
Κιν.: 6977 988 898

Παπαθεολόγης Δ.Θεόδωρος
Ιερισσός Χαλκιδικής

AGROVISION

Παραγωγή και διάθεση γεωργικών προϊόντων
ανώτερης ποιότητας

Καλλιέργεια χωρίς φυτοφάρμακα • χημικά • λιπάσματα
• συντηρητικά • πρόσθετα

Εξαιρετικό παρθένο ελαιόλαδο
Ελιές
Τσίπουρο διπλής απόσταξης
Λεβάντα

AGROVISION

Ιερισσός Χαλκιδικής Τηλ/φαξ: +30 23770 23122
e-mail: info@agrovision.gr <http://www.agrovision.gr>